

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zemědělská fakulta

Studijní program: Zemědělské inženýrství

Studijní obor: Provozně podnikatelský

Katedra: Řízení

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**FINANČNÍ PODPORY V ZEMĚDĚLSTVÍ
PO VSTUPU DO EVROPSKÉ UNIE**

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jan Leština, CSc.

Autor:

Petr Miškei

2007

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Finanční podpory v zemědělství po vstupu do Evropské unie“ vypracoval samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích 20. dubna 2007

.....

Miškei Petr

Děkuji Ing. Janu Leštinovi, CSc. vedoucímu diplomové práce, za rady, připomínky a konzultace. Dále děkuji pracovníkům z vybraného podniku za ochotu při poskytování informací a podkladů.

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zemědělská fakulta
Katedra řízení
Akademický rok: 2004/2005

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Petr MIŠKEI
Studijní program: M4101 Zemědělské inženýrství
Studijní obor: Provozně podnikatelský obor

Název tématu: Finanční podpory v zemědělství po vstupu do Evropské unie

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Cílem diplomové práce je vyhodnocení podpor zemědělského podnikání ve zvoleném podniku

Metodický postup :

1. Prostudování odborné literatury.
2. Zpracování metodiky postupových prací v souladu s požadavky cíle diplomové práce.
3. Analýza účinnosti podpůrných programů

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární přehled, 3. Metodika, 4. Vlastní zpracování, 5. Závěry, 6. Seznam použité literatury, 7. Přílohy

Rozsah práce: 50 - 70 stran
Rozsah příloh: dle možnosti
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- KISLINGEROVÁ, E., NOVÝ, I. a kol.: Chování podniku v globalizujícím se prostředí. C. H. Beck Praha, 2005
JOHNSON, G., SCHOLLES, K.: Cesty k úspěšnému podniku. Computer Press Praha, 2000
PETERS, T., J., WATERMAN, J., R.: Hledání dokonalosti. Svoboda - Libertas, Praha, 1992
PORTER, M., E.: Konkurenční strategie. Victoria Publishing s.r.o., Praha 1994
NEUIMAIEROVÁ, I., NEUIMAIER, I.: Výkonnost a tržní hodnota firmy. Grada Publishing, a.s., Praha, 2002
FOTR, J.: Strategické finanční plánování. Grada Publishing s.r.o. Praha, 1992
JOHNSON, G., SCHOLLES, K.: Cesty k úspěšnému podniku. Computer Press Praha, 2000
KOTLER, P.: Marketing Management. Victoria Publishing s.r.o. Praha, 1998
SMEJKAL, V., RAIS, K.: Řízení rizik. Grada Publishing a.s. Praha, 2003

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jan Leština, CSc.
Katedra řízení

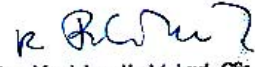
Datum zadání diplomové práce: 15. února 2005

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2007

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

L.S.

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
vedoucí katedry

1. Úvod.....	3
2. Literární přehled	4
2.1 Vývoj agrárního sektoru ČR do roku 1989.....	7
2.2 Vývoj agrárního sektoru ČR po roce 1990	7
2.3 Hlavní instituce zajišťující dotační politiku v ČR	9
2.3.1 Ministerstvo zemědělství	9
2.3.2 Státní zemědělský intervenční fond.....	10
2.3.3 Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a. s.	12
2.4 Přímé platby	14
2.4.1 Jednotná platba na plochu – SAPS	15
2.4.2 Národní doplňkové přímé platby	16
2.4.3 Ostatní přímé platby.....	17
2.5 Podpory v rámci strukturální politiky ČR.....	17
2.5.1 Operační program „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“	17
2.5.2 Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)	17
2.6 Národní podpory a opatření	19
2.7 Podpory tržních cen	19
2.8 Dobíhající podpory z předvstupního období	21
3. Metodika	22
3.1 Cíl práce.....	22
3.2 Zdroje informací	22
3.3 Období šetření.....	22
3.4 Zpracování informací.....	23
3.5 Použité zkratky	25
4. Vlastní zpracování	26
4.1 Charakteristika zemědělského podniku „A“	26
4.2 Obdržené dotace podniku „A“	27
4.2.1 Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2003	27
4.2.2 Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2004.....	28
4.2.3 Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2005	29
4.2.4 Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2006.....	30
4.3 Grafické vyhodnocení podpor v letech 2003 – 2006	31
4.4 Finanční analýza	31
4.4.1 Analýza rentability.....	34

4.4.1.1	Rentabilita celkového kapitálu.....	34
4.4.1.2	Rentabilita vlastního kapitálu	36
4.4.2	Ukazatele aktivity	39
4.4.2.1	Rychlost obratu zásob	39
4.4.2.2	Doba obratu zásob	40
4.4.2.3	Rychlost obratu pohledávek.....	42
4.4.2.4	Doba obratu pohledávek	43
4.4.3	Analýza zadluženosti	44
4.4.3.1	Ukazatel věřitelského rizika.....	45
4.4.3.2	Poměr vlastního kapitálu k celkovým aktivům.....	47
4.4.3.3	Poměr celkových závazků k vlastnímu kapitálu.....	49
4.4.3.4	Úrokové krytí.....	50
4.4.4	Analýza likvidity.....	52
4.4.4.1	Běžná likvidita	53
4.4.4.2	Pohotová likvidita	55
4.4.4.3	Peněžní likvidita	56
4.5	Struktura nákladů.....	58
4.5.1	Struktura nákladů v rostlinné výrobě.....	59
5.	Závěr	63
6.	Summary	66
7.	Seznam odborné literatury	67
8.	Přílohy.....	70

1. Úvod

Během posledních patnácti let se muselo naše hospodářství vypořádat se dvěma velkými změnami. První změnou je restrukturalizace ekonomiky v rámci přechodu z centrálně plánovaného hospodářství na hospodářství tržně orientované. Tato reforma v ČR probíhá od roku 1989, a transformační procesy výrazně poznamenaly i podobu českého zemědělství, které do té doby patřilo k silně zvýhodňovaným odvětvím. Byla obnovena vlastnická práva k půdě a zemědělskému majetku, zprivatizovány státní zemědělské podniky.

Druhou změnou je po intenzivních přípravách vstup do EU v květnu 2004. Vstupem do EU přijala ČR evropský model tzv. multifunkčního zemědělství a zároveň se stala součástí celoevropského agrárního trhu. Zemědělství tedy neplní pouze produkční činnost, ale také přispívá k péči o krajinu a k rozvoji venkova – to vše s ohledem na životní prostředí. Dotační systém byl jiný až do vstupu ČR do EU. Často podléhal změnám. Po vstupu do EU se dotace stávají standardním opatřením posilování zemědělského podnikání. Jde o to, aby zemědělci při svém rozhodování věděli, jaké dotace jsou k dispozici a jak je účelně využít.

V této práci se zaměřuji na podpory zemědělství v ČR, protože do sféry zemědělství plyne velké množství finančních prostředků ze státního rozpočtu a po vstupu do EU také z jejích zdrojů.

Diplomová práce je zaměřena na studium využití podpor zemědělského podnikání v souvislosti se vstupem do EU.

2. Literární přehled

Obsah, principy a nástroje hospodářské politiky ve vztahu k zemědělství a celému agrárnímu sektoru mají v hospodářsky vyspělých zemích výrazné modifikace v porovnání s ostatními odvětvími ekonomiky.

Vycházíme-li z charakteristik ekonomiky obecně, potom zemědělství není v zásadě natolik odlišným odvětvím, že by mělo mít automatický nárok na zcela partikulární řešení.

Přesto existují objektivní důvody, proč je obecně uznávána nezbytnost agrární politiky.

Tyto důvody vyplývají především:

- z nezastupitelné úlohy agrárního sektoru v národním hospodářství při obnově životních podmínek společnosti, včetně specifické sociálně ekonomické struktury výrobců v zemědělství;
- ze zvláštností zemědělské výroby vyplývajících z biologického charakteru výroby a jejího spojení s přírodou;
- z odlišností fungování agrárního trhu a působení některých faktorů ovlivňujících poptávku a nabídku zemědělské a potravinářské produkce a služeb.

Agrární politika představuje souhrn činností spočívajících ve stanovení cílů agrární politiky, vymezení, konstrukci a fungování nástrojů k realizaci těchto cílů a institucionální uspořádání objektů a subjektů agrární politiky včetně organizačních a řídicích forem. Je segmentem globální hospodářské politiky státu.

Agrární sektor plní dvě základní funkce:

- je výrobcem „zvláštního“ zboží = potravin, které uspokojují základní, elementární lidské potřeby. Zabezpečuje výživu obyvatelstva. Ve svém souhrnu se jedná o zboží nezastupitelné, na rozdíl od řady průmyslových výrobků, které lze charakterizovat jako zboží „zbytné“ z hlediska spotřebitele. Zabezpečení výživy obyvatelstva se týká jak kvantitativní tak i kvalitativní stránky, kdy kvalita je chápána ve smyslu nutriční skladby složení potravin, hygienické nezávadnosti a minimalizace obsahu cizorodých látek. Proto je výživová politika nedílnou součástí agrární politiky a projevuje se ve zdravotním stavu celé populace;
- je rozhodujícím činitelem v tvorbě venkovského životního prostředí, plní úlohu v tvorbě venkovské krajiny, při udržení kvality vod a čistoty vzduchu i při zabezpečení osídlení regionů. Zemědělská výroba je výrobou bezprostředně spojenou s přírodou, má plošnou působnost. Tím se dotýká zájmů přírodních, ekonomických i sociálních. Přispívá ke zvyšování estetické hodnoty krajiny a v marginálních/submarginálních podmínkách zmírňuje tendence k vysídlování regionů (BEČVÁŘOVÁ, 2001).

Smyslem regulace zemědělství je dosažení těchto základních cílů:

- ochránit zemědělce před cenovými výkyvy, převážně způsobenými vnějšími faktory;
- udržet vlastní potravinovou soběstačnost – tedy schopnost vyprodukovat dostatek potravin vlastní produkce; jedná se i o jeden z argumentů národní bezpečnosti, neboť v době války či jiného ohrožení se dá jako jedna z ekonomických forem nátlaku očekávat omezení mezinárodních toků zboží;
- udržet tradiční venkovské struktury – zachovat ekonomickou udržitelnost malých rodinných farem; zde se jedná o socio-ekonomický argument

předcházející masovému vylidnění venkova a následným negativním sociálními jevy v městských centrech;

- dosáhnout požadavků územního plánování – udržet a zvýšit kvalitu venkovského prostředí (KÖNIG, 2004).

Pro různé formy podpory v zemědělství ze státního rozpočtu je v tržních ekonomikách používán obvykle termín subvence. V ČR byl používán pro různé formy úhrady nákladů v zemědělství ze státního rozpočtu mimo pevné nákupní ceny termín dotace. Pojem dotace je však v úředních sděleních a materiálech Ministerstva zemědělství České republiky (MZe ČR) a Ministerstva financí České republiky (MF ČR) používán pro různé formy subvencí na podporu rozvoje zemědělství.

Subvence je platba vlády firmě nebo domácnosti, která poskytuje nebo spotřebovává určitou komoditu. Vláda například často subvencuje potraviny tím, že zaplatí část výdajů na potraviny za domácnosti s nízkým důchodem (SAMUELSON, 1991).

Subvence jsou definitivně platné odsouhlasené výdaje ve prospěch veřejné nebo soukromé osoby s cílem snížit nebo nahradit jisté náklady nebo podpořit nějakou jednoznačnou akci. Termín se používá při převodech uskutečňovaných veřejným společenstvím ve prospěch jiných veřejných, sociálních institucí nebo podniků (COLLI, 1992).

Dotace – finanční prostředky poskytované z veřejných rozpočtů nižším úrovním veřejné správy (úřadům či státním institucím), které je používají dle stálých pravidel (dotace účelové) nebo volně (dotace obecné). Účelové dotace jsou poskytovány na konkrétní služby či programy. Paušální dotace je fixní částka, u níž není určeno její použití. Dotace dle výkonu je vztažena k tzv. výnosovému úsilí místní správy – čím je vyšší nárůst příjmů z místních daní, tím větší dotací vláda přispěje. Je-li tato dotace limitována, jde o dotaci s uzavřeným koncem, není-li limitována, jde o dotaci s otevřeným koncem. Účelové dotace se dělí na dotace se spoluúčastí a bez spoluúčasti. Dotace bez spoluúčasti představují pevnou částku, kterou vláda poskytne místní správě na předem určený účel, aniž by požadovala spoluúčast místní správy na financování určených veřejných statků (HINDLS, 2003).

Dotace jako výdaj státního rozpočtu, které mohou být poskytovány v různých formách, přičemž jedním z hlavních problémů při formování systému dotací je,

zda by se dotace měly, či neměly podmiňovat finanční spoluúčastí příjemce dotace. Dalším problémem je, zda užití dotací se má ponechat rozhodnutí, nebo zda jej má vymežit ten, kdo dotace poskytuje. Jakýkoli druh dotace navíc může nebo nemusí záviset na finanční kapacitě, popř. na potřebách jejího příjemce (MUSGRAVE, 1994).

Dotace ze státního nebo místního rozpočtu (dále jen Dotace) jsou pro podnik externí zdroje financí, tj. zdroje přicházející do podniku z vnějšku. Dále uvádí, že dotace jsou cizím zdrojem financování investic. Dotace podnik využije k financování jinak ztrátové výroby či k pořízení majetku (SYNEK, 2003).

2.1 Vývoj agrárního sektoru ČR do roku 1989

Ve druhé polovině 20. století bylo zemědělství oproti jiným odvětvím národního hospodářství značně preferováno. Velké státní dotace zajišťovaly maximální možnou výrobu základních potravin ve všech lokalitách, bez ohledu na rentabilitu výroby. Hlavními cíly zemědělské politiky v tomto období byly stabilně nízké ceny potravin, plná soběstačnost ve výrobě hlavních produktů zemědělské výroby a rovnoměrné rozdělení příjmů v rámci zemědělství. Díky násilné kolektivizaci v tomto období klesl počet soukromě hospodařících rolníků téměř na minimum. – z původního počtu 1 404 225 soukromých rolníků na území dnešní ČR jich v roce 1988 zbývalo pouze 2000.

2.2 Vývoj agrárního sektoru ČR po roce 1990

V průběhu devadesátých let prošla česká agrární politika, která byla koncipována na podstatně liberálnějších principech než společná zemědělská politika EU, v zásadě čtyřmi vývojovými etapami, které lze charakterizovat takto:

1. **Startovací etapa (1989 – 1991)** ve které se ještě do značné míry využívaly instituce z předreformního období. V této etapě vrcholily restituční procesy, kdy bylo v rámci hospodářské politiky státu přímými investičními dotacemi podporováno zakládání nových podniků, zejména menších rodinných farem. Celková úroveň podpor prostřednictvím dotační a daňové politiky zůstala prakticky na předreformní úrovni.
2. **Liberální etapa (1992 – 1994)** byla charakteristická plným působením liberalizačních kroků založených na předchozí etapě, včetně odstranění

transformačních polštářů (maximální ceny vybraných potravin, minimální ceny zemědělských komodit), a radikálním zrušením všech přímých podpor do důchodu zemědělců. Politika byla soustředěna na likvidaci mimořádně velkých přebytků zemědělské produkce prostřednictvím Fondu tržní regulace. Pro zakládání podniků typu rodinných hospodářství byly poskytovány bezúročné půjčky. Úroveň podpory klesla ve srovnání s první etapou na polovinu.

3. **Rozvojová a sociálně stabilizační etapa (1994 – 1997)** byla charakteristická vzrůstající citlivostí na narůstající ekonomické problémy podniků a částečnou eliminací negativních dopadů reformy na sociální postavení zemědělců. Rostl význam podpor zemědělství nezasahující do agrárního trhu. Podpora modernizace a do určité míry i restrukturalizace výroby se realizovala prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu. V méně příznivých agroekologických podmínkách byly zavedené přímé platby za tzv. udržování krajiny v kulturním stavu. V této etapě došlo k privatizaci zemědělského majetku (bez půdy). Celková úroveň podpor klesla zhruba na polovinu úrovně předchozí etapy. Podobně jako v předchozí etapě se jednalo o komplexní účinek více faktorů: značné snížení podpory cen v důsledku růstu cen na světových trzích a snižování celní ochrany, pokračující vyšší inflace, stagnace národní ekonomiky.
4. **Předvstupní etapa (1997 – 2003)** souvisela s přípravou ČR na vstup do EU. Kromě institucionální a legislativní přípravy se jednalo i o přípravu z hlediska rozsahu výroby, její struktury a konkurenceschopnosti. Proces přizpůsobování se právním a tržním podmínkám platným v EU znamenal pro celý agrární sektor převzetí existujících norem a zejména vytvoření podmínek pro jejich implementaci.

Proto byla zpracována Koncepce resortní politiky ministerstva zemědělství před vstupem do EU a vymezeny dvě etapy přípravy vstupu:

- etapa Revitalizace pro období 1999 – 2000;
- etapa Adaptace pro období 2001 – 2003.

Pro etapu Revitalizace byly vymezeny tyto základní cíle:

- dořešení vnitřních vývojových problémů agrárního sektoru;
- eliminace překážek dalšího vývoje;
- stabilizace sektoru před jeho přizpůsobováním podmínkám EU;
- institucionální příprava na vstup do EU.

Cílem etapy Adaptace bylo:

- dosažení konkurenceschopnosti sektoru a zlepšení efektivity výroby;
- zajištění dostatečné výnosnosti kapitálu v zemědělství;
- vytvoření předpokladů k zajištění přiměřených spotřebitelských cen potravin s vysokými kvalitativními parametry;
- environmentální funkce zemědělství;
- diverzifikace činnosti zemědělských podniků (BEČVÁŘOVÁ, 2001).

2.3 Hlavní instituce zajišťující dotační politiku v ČR

- Mze – Ministerstvo zemědělství
- SZIF – Státní zemědělský intervenční fond
- PRGLF – Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

2.3.1 Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zemědělství je podle zákonů č. 2/1969 Sb., zákon o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky a 272/1996 Sb., Zákon, kterým se provádějí některá opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky a kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a mění a doplňuje zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu, pro vodní hospodářství, kromě ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti vod, a pro potravinářský průmysl. Je rovněž ústředním orgánem státní správy lesů, myslivosti a rybářství, mimo území národních parků.

Ministerstvo zemědělství je také ústředním orgánem státní správy ve věcech komoditních burz, které organizují obchody se zbožím pocházejícím ze zemědělské

a lesnické výroby, dále ve věcech veterinární a rostlinolékařské péče, péče o potraviny, o ochranu zvířat proti týrání a pro ochranu práv k novým odrudám rostlin.

Ministerstvo zemědělství řídí Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci, Státní veterinární správu, Státní rostlinolékařskou správu, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský a Českou plemenářskou inspekci.

Ministerstvo zemědělství ve spolupráci se Státním zemědělským intervenčním fondem provádí na základě nařízení vlády opatření a zavádí tržní pořádky pro stabilizaci trhů se zemědělskými výrobky a potravinami s cílem minimalizace výkyvů cen na domácím trhu.

Úkolem ministerstva není řídit či plánovat zemědělskou, lesnickou nebo potravinářskou výrobu, ale vymezit příslušnou legislativou mantinely, v nichž se mohou naši podnikatelé pohybovat. Ministerstvo zemědělství přitom vychází z vládní zemědělské politiky a z programového prohlášení vlády. Jeho cílem je podpora "Evropského modelu zemědělství" s důrazem na rozvoj multifunkčního zemědělství, zaměřeného jednak na zemědělskou produkci, ale i na zajišťování služeb údržby a tvorby krajiny, na další environmentální služby a na nezemědělské činnosti. Stále většího významu nabývá hlubší propojení zemědělství s obnovou a rozvojem venkova (www.mze.cz).

2.3.2 Státní zemědělský intervenční fond

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) je akreditovanou platební agenturou - zprostředkovatelem finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů. Dotace z EU jsou v rámci společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a v nynějším programovacím období (2007 – 2013) také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a z Evropského rybářského fondu (EFF). Program rozvoje venkova (PRV), který bude čerpat finanční prostředky z EAFRD nahrazuje Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) a Operační program rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ).

V rámci společné zemědělské politiky se v EU uplatňují tři zásady - společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, zvýhodnění produkce ze země Unie

na úkor vnější konkurence a finanční solidarita - financování ze společného fondu, do něhož všichni přispívají.

Pilířem poskytovaných finančních podpor jsou přímé platby vyplácené zjednodušeným systémem, tj. na hektar obhospodařované plochy. Velké možnosti pro zemědělství představuje Program rozvoje venkova (PRV), který bude spuštěn v roce 2007. Stejně nezanedbatelnou finanční pomocí jsou pak rovněž tržní opatření Společného evropského trhu, které řeší výkyvy poptávky a nabídky na trhu a zabezpečují zemědělským podnikatelům větší jistotu a lepší stabilitu v podnikání.

SZIF administruje a kontroluje následující platby:

a) z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF)

- v rámci společných organizací trhu;
- v rámci intervenčních opatření;
- poskytování vývozních subvencí ve vazbě na vývozní licence;
- přímé platby (režim jednotné platby na plochu).

Dále provádí:

- administraci vývozních a dovozních licencí;
- administraci záruk;
- administraci systému produkčních kvót;
- vybírání finančních dávek z výroby cukru;
- administrace prémiových práv (pro krávy bez tržní produkce mléka a bahnice);
- administrace národní značky kvalitních potravin KLASA.

b) z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD)

OSA I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

- Opatření zaměřená na restrukturalizaci a rozvoj fyzického kapitálu a podporu inovací;
- Opatření přechodná pro Českou republiku a ostatní nové členské státy EU;
- Opatření zaměřená na podporu vědomostí a zdokonalování lidského potenciálu;

OSA II – Zlepšování životního prostředí a krajiny

- Opatření zaměřená na udržitelné využívání zemědělské půdy;

- Opatření zaměřená na udržitelné využívání lesní půdy;

OSA III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

- Opatření k diverzifikaci hospodářství venkova;
- Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech;
- Opatření týkající se vzdělávání a informování hospodářských subjektů, působících v oblastech, na něž se vztahuje osa III;

OSA IV – Leader

- Implementace místní rozvojové strategie;
- Realizace projektů spolupráce;

Technická pomoc

- Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu;
- Zřízení a provoz celostátní sítě pro venkov;

c) z Evropského rybářského fondu (EFF)

- podpora rybářství (www.szif.cz).

2.3.3 Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a. s.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (PGRLF) je jedním ze základních pilířů dotační politiky Ministerstva zemědělství. Jde o jeden z nejefektivnějších nástrojů českého zemědělství působící v rámci tzv. "národní pomoci" (state aid).

Z hlediska právní formy je PGRLF akciovou společností, ve které 100% akcií vlastní Česká republika prostřednictvím Ministerstva zemědělství. Práva jediného akcionáře vykonává ministr zemědělství.

Ve spolupráci s příslušnými organizačními složkami Ministerstva zemědělství PGRLF dokazuje, že lze s nízkými náklady zajišťovat národní programy podpory, které přinášejí konkrétní okamžité efekty u početně významné skupiny podnikatelů v zemědělství.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a. s. byl založen na základě usnesení vlády České republiky č. 337 ze dne 23. června 1993, usnesení vlády České

republiky o návrhu na založení Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, do obchodního rejstříku byl zapsán 16. září 1993. Za dobu svého působení v ČR se stal neodmyslitelnou součástí podpor v resortu zemědělství. Pomohl zejména v dobách, kdy bylo nutné zajistit začínajícím subjektům výraznou garanci, aby se pro ně staly úvěry od bank dostupnou formou zajištění zejména rozšířené produkce. Umožnil čerpat úvěry pro české zemědělce v objemu přes 100 mld. Kč. Jeho úloha se nikterak nezmenšuje ani v dnešní době, kdy umožňuje zajišťovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné.

Podpora ze strany PGRLF je soustředěna na poskytování garancí a dotací části úroku z úvěru. PGRLF pracoval velmi intenzivně zvláště v letech 1996 až 1998, kdy byla i dotace ze státního rozpočtu největší. V tomto období byly úvěry zatíženy vysokou úrokovou mírou a v českém zemědělství byla akutní potřeba investic. V té době se podařilo právě díky PGRLF základní zemědělskou techniku razantním způsobem zmodernizovat.

Od 1. ledna 2000 se PGRLF personálně i organizačně oddělil od Ministerstva zemědělství. Činnost společnosti začala být zajišťována vlastním aparátem pracovníků.

PGRLF se stal organizací, která je hodnocena jako stabilní, bonitní a bez rizika ztrát. Potvrzují to i zvláštní audity, které byly provedeny v posledních letech z návrhu vlády.

Poslední roky jsou, z hlediska hospodaření i plnění hlavních úkolů, těmi nejlepšími, a to i přes to, že dotace ze státního rozpočtu postupně rok od roku klesá.

Programy PGRLF pokračují i po vstupu ČR do EU a to v rámci systému tzv. Národních podpor, které jsou notifikovány Evropskou unií.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je subvencování části úroků z úvěrů a poskytování záruk na úvěry podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajících se zpracováním produkce ze zemědělské výroby. Kromě toho PGRLF plní další úkoly podle potřeb Ministerstva zemědělství.

Kromě hlavní činnosti, kterou je poskytování dotací a garancí, se PGRLF zapojil i do řešení následků ničivých povodní z let 1997 a 2002. Tehdy poskytl postiženým zemědělským subjektům jednorázové půjčky na obnovu hospodaření. Tyto půjčky se z rozhodnutí vlády staly nevratnou dotací.

Počet klientů se během posledních let ustálil - v současné době má PGRLF přibližně 3 000 klientů, kterým je poskytována podpora. Agendu zajišťuje aparát méně než 60 zaměstnanců. Za dobu své existence PGRLF spolupracoval s více než 50 finančními ústavami. V současné době mohou poskytnout úvěry s podporou PGRLF pouze takové finanční instituce, které mají s PGRLF uzavřenou smlouvu o spolupráci při poskytování podpor. Nové smluvní vztahy zajišťují lepší ochranu klientů PGRLF i bank samotných (www.pgrlf.cz).

Tabulka 1

Vývoj podpor fondu

Rok	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše zprostř. úvěru (tis. Kč)	Poskytnuté garance (tis. Kč)	Poskytnuté dotace (tis. Kč)	Vyplaceno z poskytnutých dotací (tis. Kč)**
1994	2 605	2 388	6 235 000	1 544 000	1 265 834	286 000
1995	2 945	2 739	10 129 188	4 435 827	2 427 483	721 837
1996	3 426	3 252	14 847 018	8 265 145	4 390 098	1 818 848
1997	2 540	2 340	14 621 999	4 788 407	2 984 375	2 701 982
1998	1 934	1 735	9 298 509	2 307 321	2 002 714	2 681 904
1999	1 746	1 493	7 694 662	1 137 950	1 422 756	2 208 197
2000	1 539	1 425	5 323 554	876 216	760 540	1 605 840
2001	1 723	1 671	6 369 317	1 129 122	1 005 174	1 332 852
2002	1 993	1 920	7 361 236	1 364 895	1 036 833	1 266 851
2003	1 802	1 723	6 088 453	1 713 539	589 350	963 952
2004	2 657	2 471	7 962 686	2 306 325	763 269	880 261
2005	1 917	1 829	5 097 915	605 468	560 568	813 576
celkem	26 827	24 986	101 029 537	30 474 215	19 013 827	17 282 100

Zdroj: PGRLF

pozn.: Všechny údaje roku 2005 jsou průběžné výsledky, získané rozdílem stavu

31. 12. 2004 a 31. 12. 2005

* dle souboru 2004

2.4 Přímé platby

Významnou složkou podpor do českého zemědělství jsou od roku 2004, tj. po vstupu ČR do EU, přímé platby poskytované na hektar obhospodařované zemědělské půdy. Systém přímých plateb vychází z podmínek vymezených Kodaňským summitem EU a navazující přístupové smlouvy v oblasti produkčních limitů

a minimální výše přímých podpor ze zdrojů EU. Tyto podpory jsou vypláceny v systému SAPS (Single Area Payment Scheme), tj. zjednodušeným systémem plateb. V roce 2004 byla u většiny komodit tato výše na úrovni 25 % podpor zemí EU 15, v roce 2005 dosáhla úrovně 30 % podpor zemí EU 15. U přímých plateb byla vyjednána možnost jejich navýšení z národních zdrojů (tzv. národní doplňkové platby) pro většinu komodit v roce 2004 na úroveň 55 % a pro rok 2005 na úroveň 60 % podpor stávajících zemí EU. V ČR administruje a kontroluje vyplácení přímých plateb SZIF jako akreditovaná Platební agentura. K přímým platbám patří rovněž komoditní podpory mimo SAPS a národní doplňkové platby schválené EU jako národní podpory (state aid) (www.mze.cz).

2.4.1 Jednotná platba na plochu – SAPS

Česká republika uplatňovala v roce 2004 a 2005 zjednodušený systém přímých plateb, tzv. „režim jednotné platby na plochu“ (SAPS). Celkový objem podpor pro rok 2004 v rámci SAPS ze zdrojů EU byl pro ČR určen ve výši 198,94 mil. EUR, což při stanoveném kurzu 32,4485 Kč/EUR podle nařízení Komise (ES) č. 1407/2004, o stanovení směnného kurzu na rok 2004 pro režim jednotných plateb za plochu použitelný pro Českou republiku, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Polsko a Slovensko, představovalo částku 6 455,3 mil. Kč. Výměra nárokovatelné zemědělské půdy byla stanovena ve výši 3 469 tis. ha. Období pro proplácení žádosti o přímé platby podané v roce 2004 (nařízení Komise (ES) č. 2199/2003, kterým se pro rok 2004 stanovují prozatímní prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1259/1999, pokud jde o režim jednotných oblastních plateb pro Českou republiku, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Maltu, Polsko, Slovinsko a Slovensko), bylo od 16. října 2004 do 30. dubna 2005. Do 31. prosince 2004 bylo vyplaceno 5 386 žadatelům celkem 2 854,9 mil. Kč, tj. 44 % celkového nároku a zůstalo nevyřízeno 5 508 žádostí s platbou na 1 925 tis. ha. Tyto žádosti byly vypořádány a dofinancovány v prvních měsících roku 2005 a žadatelům bylo vyplaceno 3 523,5 mil. Kč. Z nárokovatelné částky roku 2004, stanovené pro ČR, činilo do 31. 12. 2005 celkem čerpání 98,3 % plateb. V roce 2005 byl ČR určen celkový objem podpor v rámci SAPS ze zdrojů EU podle přílohy VI nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93,

(ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001, ve výši 249,296 mil. EUR. Výměra nárokovatelné zemědělské půdy pro rok 2005 byla stanovena SZIF ve výši 3 490,3 tis. ha. V nařízení Komise (ES) č. 1044/2005, kterým se mění nařízení (ES) č. 2808/98, pokud jde o stanovení rozhodné skutečnosti pro směnný kurz na podpory, na které se vztahuje oblast působnosti nařízení (ES) č. 1782/2003 a kterým se mění nařízení (ES) č. 1973/2004, byl určen směnný kurz 29,553 Kč/EUR, tzn. celková částka podpory po přepočtu na koruny pro rok 2005 dosáhla 7 367,4 mil. Kč. Referenční částka na 1 ha po uplatnění redukčního koeficientu 0,9939 činí 71,42 EUR, což v přepočtu odpovídá částce 2 110,70 Kč/ha.

V roce 2005 bylo SZIF předloženo 20 251 žádostí na výplatu jednotné platby na plochu na celkovou rozlohu 3 490 tis. ha. Prostřednictvím SZIF byla realizována výplata u 14 099 žádostí na rozlohu 3 017 tis. ha v celkové částce 215,45 mil. EUR, tj. po přepočtu 6 367,4 mil. Kč. Zbývajících 6 152 žádostí bylo proplaceno počátkem roku 2006. Odhadovaná částka výplaty k 31. 12. 2005 byla 7 297 mil. Kč (www.mze.cz).

2.4.2 Národní doplňkové přímé platby

V souladu s Přístupovou smlouvou EU má ČR možnost dorovnávat přímé platby formou národních doplňkových plateb z vlastních zdrojů. V roce 2004 byly tyto podpory vyplaceny ještě před vstupem do EU podle národních pravidel. Národní doplňkové přímé platby ze zdrojů ČR pro rok 2005 byly vypláceny v období od 1. 12. 2005 do 30. 6. 2006 podle nařízení vlády č. 145/2005 Sb., nařízení vlády o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2005. S ohledem na potřebu cílené podpory byly pro národní doplňkové platby vybírány komodity, které jsou systémem SAPS nejvíce znevýhodněny. Pro tyto komodity byly v roce 2005 národní doplňkové platby vypočteny v minimální možné výši dané Přístupovou smlouvou EU. Na rok 2005 stanovilo MZe sazby národních doplňkových plateb pro následující komodity: chmel, len na vlákno, vybrané plodiny na orné půdě a přežvýkavci. Na tyto platby bylo SZIF přijato v roce 2005 celkem 24 749 žádostí. Na doplňkovou platbu pěstování plodin na orné půdě bylo podáno 13 731 žádostí na výměru 2 035,6 ha, na pěstování lnu

na vlákno podáno 119 žádostí na výměru 4,3 tis. ha, na pěstování chmele 144 žádostí na výměru 5,9 tis. ha a na chov přežvýkavců (skotu, ovcí a koz) 10 755 žádostí na 1 027,9 VDJ. Do konce roku 2005 bylo kladně posouzeno celkem 1 203 žádostí, na které byla vyplacena částka 2 755,5 mil. Kč.

Kromě těchto plateb byla stanovena národní doplňková platba pro pěstitele brambor určených k výrobě bramborového škrobu, která byla vyplácena v souladu s nařízením vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem. Sazba plateb pro ČR byla vypočtena na základě rozhodnutí Komise (ES) ze dne 29. 6. 2004 pro hospodářský rok 2004/05 a ze dne 27. 5. 2005 pro hospodářský rok 2005/06. Z rozpočtu ČR bylo vyplaceno 70,9 mil. Kč na 104,6 tis. t brambor (www.mze.cz).

2.4.3 Ostatní přímé platby

Ostatní přímé platby na vybrané zemědělské komodity, mimo plateb SAPS a národních doplňkových plateb, se v roce 2005 týkaly podpory včelařství a podpor pěstitelům máku a bylin na energetické využití (www.mze.cz).

2.5 Podpory v rámci strukturální politiky ČR

2.5.1 Operační program „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP) umožňuje čerpání prostředků z fondů EU pro období 2004 - 2006 celkem ve výši 250 mil. EUR. OP je zaměřen především na podporu investičních akcí v agrárním sektoru. Skládá se ze tří priorit, které jsou dále rozpracovány na jednotlivá opatření a podopatření (www.mze.cz).

2.5.2 Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)

Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP) je orientován především na ekonomickou stabilizaci zemědělství v horších přírodních podmínkách a na uplatňování principů udržitelného rozvoje v zemědělském sektoru prostřednictvím

agroenvironmentálních opatření (AEO). V jejich rámci byla v roce 2005 nově zavedena podpora integrovaných systémů pěstování ovoce nebo révy vinné. V roce 2005 byla také zahájena opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti a Zakládání skupin výrobců. V roce 2005 byly především vypláceny nároky na podpory HRDP 2004. Z nároků v roce 2005 bylo vyplaceno pouze 2 459 mil. Kč na podporu LFA. Ostatní podpory nárokováné na rok 2005 byly vyplaceny v 1. pololetí 2006.

Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními

V rámci HRDP plyne druhý největší objem finančních prostředků na podporu hospodaření v LFA. Nárok na dotace v roce 2005 činil 2 819 mil. Kč. Podpory jsou vypláceny pouze na travní porosty a mají proto také povahu opatření, které podporuje chov skotu a dalších zvířat, využívajících travní porosty. Průměrná výše dotace na opatření LFA byla 3 971 Kč/ha TTP.

Agroenvironmentální opatření

Celkový objem podpor v podaných žádostech v rámci agroenvironmentálního opatření (AEO) dosáhl v roce 2005 částky 3 257,2 mil. Kč, z toho nejvíce na ošetřování travních porostů (1 832 mil. Kč) a na pěstování meziplodin (925 mil. Kč). Požadavky na integrované systémy pěstování ovoce nebo révy vinné ve výši 63 mil. Kč se týkají plochy 17 369 ha. AEO byla v roce 2005 realizována na celkové ploše 1 146 tis. ha, především na ošetřování travních porostů. Celkový nárok na dotace na ošetřování travních porostů byl na plochu 693 tis. ha, což představuje 71,3 % veškerých TTP v ČR. Ekologické zemědělství bylo podpořeno na ploše 215 tis. ha; proti roku 2004 došlo k poklesu o 17 tis. ha. EZ je zaváděno zejména v regionech s vysokým podílem travních porostů na zemědělské půdě. Zájem o podporu pěstování meziplodin s protierozními účinky je trvale vysoký. Meziplodiny byly v roce 2005 zasety na více než 201 tisících hektarů orné půdy.

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

Podporu z opatření „Předčasné ukončení zemědělské činnosti“ využilo v roce 2005 celkem 319 žadatelů.

Zakládání skupin výrobců

V roce 2005 (do ledna 2006) bylo podáno 58 žádostí o zařazení do opatření Zakládání skupin výrobců, přičemž vlastní žádosti o podporu byly předkládány v lednu 2006, požádalo pouze 44 skupin výrobců, největší zájem byl o odvětví produkce týkající se masa.

Lesnictví

Opatření Lesnictví bylo realizováno na celkové ploše 682 ha, z toho činilo zalesnění zemědělské půdy 674 ha. Založení porostů rychle rostoucích dřevin bylo realizováno na ploše 6 ha (www.mze.cz).

2.6 Národní podpory a opatření

Po vstupu do EU vstoupil v platnost nový systém a nová struktura národních podpor zemědělství a venkova. Národní podpory podléhají schválení Evropskou komisí. V souboru národních podpor a opatření tvořily v letech 2004 i 2005 největší položku doplňkové přímé platby.

Druhou velkou skupinu podpor představovaly dotační programy poskytované na základě „Zásad“ podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Další podstatnou část podpor představovaly podpory - dotace z úvěrů, poskytovaných prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF) především v rámci jednotlivých programů INVESTIC. Kromě toho poskytl PGRLF dotace úroků z překlenovacích úvěrů pro subjekty hospodařící ve znevýhodněných oblastech (LFA) (příjem žádostí byl ukončen k 20. 4. 2004) (www.mze.cz).

2.7 Podpory tržních cen

Po vstupu ČR do EU se zahraničním obchodem stal pouze obchod mimo společné území rozšířené EU, tedy obchod s třetími zeměmi. Obchod uvnitř EU mezi

jednotlivými členskými zeměmi je obchodem vnitřním, který se odehrává na jednotném trhu bez celních a jiných bariér.

V obchodě se třetími zeměmi se ČR řídí Společnou obchodní politikou EU a Společnou zemědělskou politikou EU, uplatňuje společné celní předpisy, využívá společný celní sazebník a v agrárním obchodu aplikuje obchodní mechanismy společné zemědělské politiky EU pro regulaci dovozu a vývozu. V mnohem větší míře se v rámci této politiky využívá licencí na dovoz a vývoz zemědělských produktů a potravin, platí jiný systém vývozních subvencí, je nutné skládat kauce při získávání preferencí na dovoz a subvencí na vývoz, zpřísnila se pravidla kontroly agrárního obchodu se třetími zeměmi a využívá se řada dalších opatření jako je například kontrola pohody zvířat při transportu. Tato opatření jsou upravována horizontálními legislativními akty stanovujícími obecná základní pravidla pro agrární obchod se třetími zeměmi a řadou komoditních předpisů upřesňující administrativu a kontrolu systémů. Tyto legislativní předpisy platí na ČR přímo, jen některá dílčí opatření doplňují národní předpisy.

Společnou zemědělskou politiku a její režimy a mechanismy provádí od vstupu ČR do EU Státní zemědělský intervenční fond, což platí i pro obchodní mechanismy zahrnující výše uvedené licence, subvence, kauce a kontrolní mechanismy.

ČR přistoupila k dohodám EU s třetími zeměmi, a převzala v oblasti agrárního obchodu dojednané koncese. V současné době se již přímo podílí na úpravách těchto dohod a sjednávání nových.

Druhy podpor a opatření:

- Opatření v oblasti agrárního dovozu;
- Opatření v oblasti agrárního vývozu;
- Preferenční ujednání dohod EU se třetími zeměmi a teritorií v oblasti agrárního obchodu (www.mze.cz).

2.8 Dobíhající podpory z předvstupního období

Program SAPARD

Program SAPARD vycházel z nařízení Rady (ES) č. 1268/1999 o podpoře Společenství ve prospěch předvstupních opatření uplatňovaných v zemědělství a při rozvoji venkova v kandidátských zemích střední a východní Evropy. Byl jedním z předvstupních nástrojů EU a byl zaměřen na priority společné zemědělské politiky (SZP) a rozvoje venkova. Při jeho realizaci platí administrativní postupy a kontrolní mechanismy, které byly praktikovány v členských zemích EU. Základním programovým dokumentem byl „Plán rozvoje zemědělství a venkova ČR na období 2000 - 2006“.

Plán je členěn na následující priority a opatření:

Priorita 1 - Zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství a zpracovatelského průmyslu

- Opatření 1.1 Investice do zemědělského majetku;
- Opatření 1.2 Zlepšování zpracování a marketingu zemědělských produktů a produktů rybolovu;
- Opatření 1.3 Zlepšování struktur pro kontrolu kvality, pro kvalitu potravin a ochranu spotřebitele;
- Opatření 1.4 Meliorace a pozemkové úpravy.

Priorita 2 - Trvale udržitelný rozvoj venkovských oblastí

- Opatření 2.1 Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury;
- Opatření 2.2 Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností, zajišťujících rozmanitost aktivit a alternativní zdroje příjmu;
- Opatření 2.3 Metody zemědělské produkce určené k ochraně životního prostředí a k uchování krajiny.

Priorita 3 - Příprava podmínek pro plné využití Plánu

- Opatření 3.1 Zlepšování profesního vzdělávání;
- Opatření 3.2 Technická pomoc (www.mze.cz).

3. Metodika

3.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je vyhodnocení finančních podpor daného zemědělského podniku.

3.2 Zdroje informací

Pro potřeby diplomové práce byl vybrán zemědělský podnik v bramborářské výrobní oblasti. Z důvodu hospodářského utajení je dále označován jako podnik „A“. Rozloha zemědělské půdy se v období šetření pohybovala mezi 973-1053 hektarů. Podnik uskutečňuje rostlinnou i živočišnou produkci. Živočišná produkce se zaměřuje na chov skotu s mléčnou užitkovostí (Holštýnské plemeno) a chov prasnic, produkce selat je využita jako zástav do výkrmny prasat. Rostlinná produkce je určena jak na krmivo, tak i na prodej. Živočišná produkce je pouze na prodej.

Dále byly údaje získávány z internetových stránek Ministerstva zemědělství ČR (www.mze.cz), Státního zemědělského intervenčního fondu (www.szif.cz), Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky v Praze (www.vuze.cz) a Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (www.pgrlf.cz).

3.3 Období šetření

Období šetření se uskutečnilo v zemědělském podniku v období od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2006.

Informace z podnikového hospodaření byly získány za hospodářské roky 2003-2006.

3.4 Zpracování informací

Získané informace za rok 2003-2006:

- výkaz zisku a ztrát;
- rozvaha;
- rozloha zemědělské půdy;
- rozloha orné půdy a luk;
- rozloha jednotlivých plodin;
- produkce jednotlivých plodin;
- počet kusů skotu;
- produkce živočišné výroby.

K hodnocení hospodářské činnosti byla použita finanční analýza podle VALACHA (1999).

1. Analýza rentability

Rentabilita celkového kapitálu (ROA)

$$ROA = \frac{Z}{CA}$$

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

$$ROE = \frac{\check{C}Z}{VK}$$

2. Ukazatele aktivity (obratu)

$$Rychlost obratu zásob = \frac{Tr\check{z}by}{Zásoby}$$

$$Doba obratu zásob = \frac{Zásoby}{Celkové náklady / 365} \text{ nebo } \frac{365}{Obratovost zásob}$$

$$\text{Rychlost obratu pohledávek} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Pohledávky}}$$

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky}}{\text{Tržby} / 365} \text{ nebo } \frac{365}{\text{Obratovost pohledávek}}$$

3. Analýza zadluženosti

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \frac{\text{celkové závazky}}{\text{celková aktiva}}$$

$$\text{Ukazatel poměru vlastního kapitálu k celkovým aktivům} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

$$\text{Ukazatel poměru celkových závazků k vlastnímu kapitálu} = \frac{\text{celkové závazky}}{\text{celková aktiva}}$$

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{zisk (před úroky a zdaněním)}}{\text{celkový úrok}}$$

4. Analýza likvidity

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{OA}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$\text{Peněžní likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

3.5 Použité zkratky

AEO	Agroenvironmentální opatření
CA	celková aktiva
OA	oběžná aktiva
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EU	Evropská unie
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova
LFA	less favoured areas (méně příznivé oblasti)
MZe ČR	Ministerstvo zemědělství České republiky
OP	operační program
PGRLF, a.s.	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, akciová společnost
RCK	rentabilita celkového kapitálu
RVK	rentabilita vlastního kapitálu
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development (Speciální akční program pro předvstupní pomoc v oblasti zemědělství a rozvoje venkova)
SAPS	Single Area Payment Scheme (jednotná platba na plochu)
SPS	platba na podnik
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
TOP-UP	národní doplňková platba
VDJ	velká dobytčí jednotka
VK	vlastní kapitál
Z	zisk po zdanění

4. Vlastní zpracování

4.1 Charakteristika zemědělského podniku „A“

Zemědělský podnik obhospodaruje zemědělskou půdu o průměrné výměře 1 014 hektarů, z toho orné půdy 862 hektarů (85 %), luk 151 hektarů (15 %). Podnik se nachází v nadmořské výšce 430 m. n. m.

Tabulka 2

Struktura zemědělské půdy v letech 2003-2006

Rok	2003	2004	2005	2006
orná půda (ha)	882,64	869,49	862,61	835,95
louky (ha)	171,19	149,9	147,38	137,96
celkem (ha)	1 053,83	1 019,39	1 009,99	973,91

Zdroj: Vlastní šetření

Z živočišné výroby se podnik zaměřuje na skot a u něho především na produkci mléka. Průměrný stav skotu je 332 kusů (268 dobytčích jednotek). Průměrný stav prasat byl 6 680 ks (920 dobytčích jednotek).

Tabulka 3

Struktura hospodářských zvířat v letech 2003-2006

Druh zvířat	2003		2004		2005		2006	
	ks	DJ	ks	DJ	ks	DJ	ks	DJ
Krávy	124	149	125	150	117	140	120	168
Telata	62	14	48	11	34	7	29	2
Jalovice	87	61	93	65	93	65	91	45
Býci	81	57	74	52	71	50	79	35
Skot celkem	354	281	340	278	315	262	319	250
Prasnice	611	196	592	189	547	175	530	170
Prasničky	108	16	97	15	96	14	130	20
Dočov	1 894	95	1 745	87	1 828	91	1 700	85
Výkrm prasat	4 232	635	4 080	612	4 329	649	4 200	630
Prasata celkem	6 845	942	6 514	903	6 800	929	6 560	905

Zdroj: Vlastní šetření

4.2 Obdržené dotace podniku „A“

4.2.1 Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2003

Tabulka 4

Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2003

Obdržené dotace	v Kč
2.(2.A.a., 2.A.b., 2.A.d., 2.A.e., 2.A.f.) Udrž. a zlepšování GP hospodářských zvířat a rostlin	9 862
2.C. Podpora zlepšování zdravotního stavu polních plodin	162 192
8. Nákazový fond a dotace zemědělského pojištění	86 030
Zmírnění škod na plochách ozimých osevů roku 2002 v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek	319 259
Podpora orné půdy neuvedené do klidu (kompenzační podpora)	478 888
Podpora orné půdy uvedené do klidu (finanční podpora)	464 738
B.1. Program pomoci k podpoře méně příznivých oblastí	149 622
Vrácení spotřební daně	457 795
PGRLF-úvěry	56 712
Kompenzační platba mléko (SZIF)	146 004
Dotace na povodně (Mze)	1 400 000
Obdržené dotace celkem	3 731 102

Zdroj: Vlastní šetření

V roce 2003 činily dotace celkem 3 731 102 Kč. Z toho největší část dotací byla na škodu způsobenou povodněmi a to 1 400 000 (37,5 %), dále kompenzační podpora na uvedení půdy do klidu 478 888 Kč (12,8 %), dále finanční podpora na uvedení půdy do klidu 464 738 Kč (12,5 %).

4.2.2 Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2004

Tabulka 5

Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2004

Obdržené dotace	v Kč
Kompenzační platba na mléko	242 204
Přímé platby (jednotné platby na plochu SAPS)	1 865 891
Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními opatřeními	471 861
1.1.A. Orná půda	1 290 942
1.1.E. Skot	254 490
2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	8 979
3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin	92 646
8. Nákazový fond (8.A., 8.B.)	295 945
PGRLF, a.s.	149 815
Vrácení spotřební daně při nákupu nafty a bionafty (tzv. „zelená nafta“)	513 858
Obdržené dotace celkem	5 186 631

Zdroj: Vlastní šetření

V roce 2004 činily dotace celkem 5 186 631 Kč. Oproti roku 2003 došlo k nárůstu dotací o téměř 1 500 000 Kč, což může být způsobeno vstupem České republiky do Evropské unie. Vzhledem k faktu, že největší část dotací tvořily přímé platby (jednotné platby na plochu SAPS) a to 1 865 891 Kč (36 %), dále Národní doplňkové platby TOP-UP na ornou půdu 1 290 942 Kč (24,9 %), dále vrácení spotřební daně při nákupu nafty (tzv. zelená nafta) 513 858 Kč (9,9 %) a dotace na méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními opatřeními 471 861 Kč (9,1 %).

4.2.3 Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2005

Tabulka 6

Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2005

Obdržené dotace	v Kč
2. Přímé platby (jednotné platby na plochu SAPS)	2 131 786
Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními opatřeními	516 663
1.1.A. Orná půda	1 589 873
1.1.E. Skot	470 347
2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	9 200
3. f. 1. Prevence šíření chorob přenosných osivem	43 173
8. Nákazový fond (8.A., 8.B.)	272 425
PGRLF, a.s.	103 931
Vrácení spotřební daně při nákupu nafty a bionafty (tzv. „zelená nafta“)	548 041
Obdržené dotace celkem	5 685 439

Zdroj: Vlastní šetření

V roce 2005 dotace činily 5 685 439 Kč. Nárůst oproti roku 2004 byl téměř 500 000 Kč, který může být způsoben zvýšením jednotlivých sazeb podpor. Největší část z podpor tvoří opět přímé platby (jednotné platby na plochu SAPS) 2 131 786 Kč (37,5 %), dále Národní doplňkové platby TOP-UP na ornou půdu 1 589 873 Kč (28 %), dále vrácení spotřební daně při nákupu nafty (tzv. zelená nafta) 548 041 Kč (9,6 %) a dotace na méně příznivé oblasti s environmentálními opatřeními 516 663 Kč (9,1 %).

4.2.4 Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2006

Tabulka 7

Obdržené dotace podniku „A“ v roce 2006

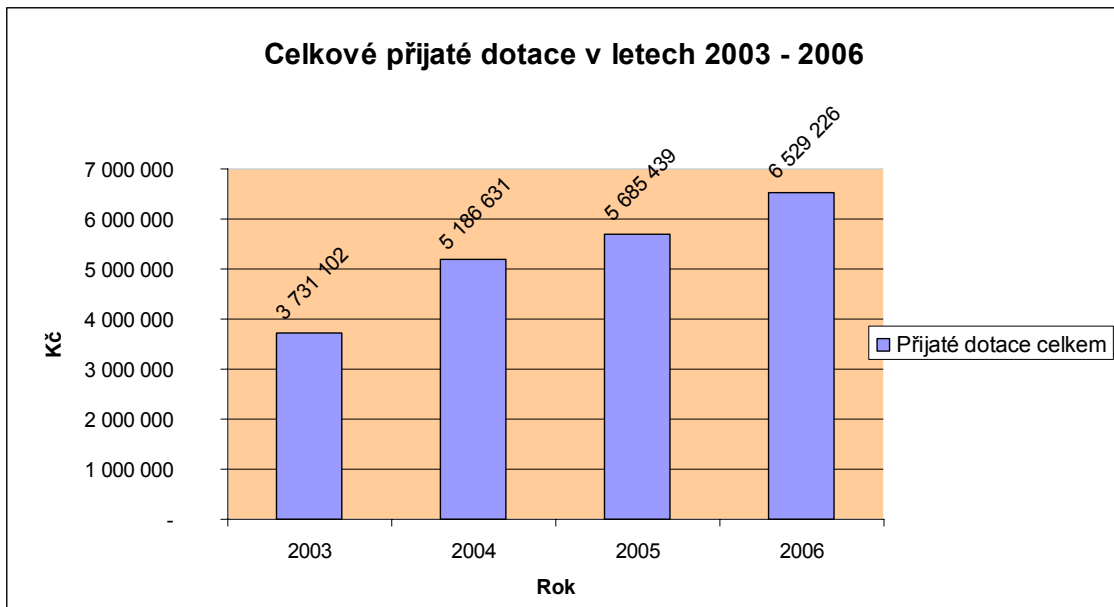
Obdržené dotace	v Kč
2. Přímé platby (jednotné platby na plochu SAPS)	2 452 110
Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními opatřeními	469 898
1.1.A. Orná půda	1 602 535
1.1.E. Skot	571 049
2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	9 494
3. f. 1. Prevence šíření chorob přenosných osivem	94 977
8. Nákazový fond (8.A., 8.B.)	315 375
PGRLF, a.s.	478 010
Z. 1. Zmírnění škod na polních kulturách a zvěři způsobených povodněmi roku 2006	34 931
Vrácení spotřební daně při nákupu nafty a bionafty (tzv. „zelená nafta“)	500 847
Obdržené dotace celkem	6 529 226

Zdroj: Vlastní šetření

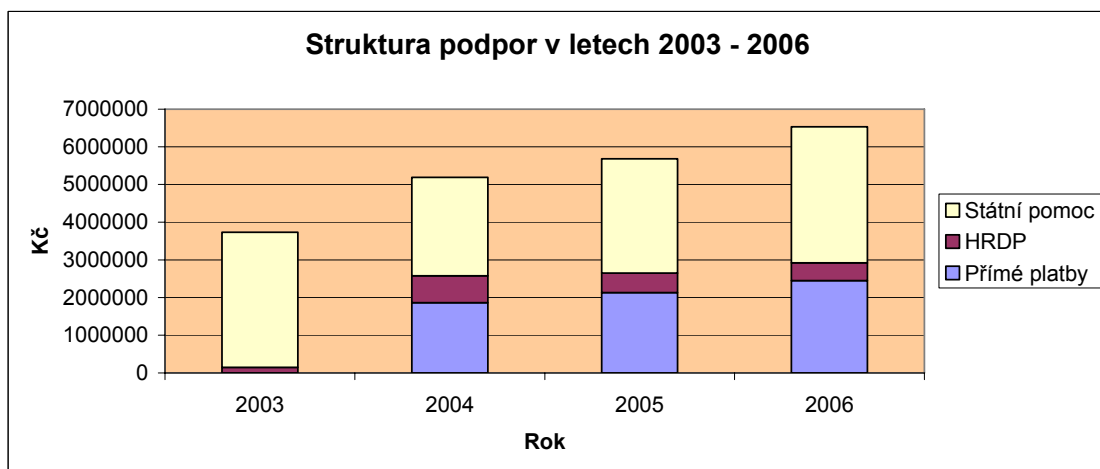
V roce 2006 činily dotace 6 529 226 Kč. Nárůst oproti roku 2005 byl 843 787 Kč. Největší část podpor tvoří opět přímé platby (jednotné platby na plochu SAPS) 2 452 110 Kč (37,6 %), dále národní doplňkové platby TOP-UP na ornou půdu a na chov přežvýkavců 1 602 535 Kč, resp. 571 049 Kč (24,5 %, resp. 8,7 %) a vrácení spotřební daně při nákupu nafty (tzv. zelená nafta) 500 847 Kč (7,7 %).

4.3 Grafické vyhodnocení podpor v letech 2003 – 2006

Graf 1

Graf 2

4.4 Finanční analýza

Finanční analýza je podle VALACHA (1999) oblast, která představuje významnou součást komplexu finančního řízení podniku, neboť zajišťuje zpětnou vazbu mezi předpokládaným efektem řídicích rozhodnutí a skutečností. Je předmětem úzce spojena s finančním účetnictvím, které poskytuje data a informace pro finanční rozhodování prostřednictvím základních finančních výkazů: rozvahy, výkazu zisků a ztrát a přehledu

o peněžních tocích (cash-flow). Zdrojem pro finanční analýzu jsou i další zdroje z oblasti vnitropodnikového účetnictví, ekonomické statistiky, peněžního a kapitálového trhu.

Nedostatkem účetních informací z hlediska finančního řízení je však to, že zobrazují minulost a neobsahují výhledy do budoucnosti. Poskytují finančnímu manažerovi údaje momentálního typu, v podobě převážně stavových absolutních veličin uváděných k určitému datu, resp. tokových veličin za určité období, které jednotlivě mají malou vypovídací schopnost. Samotné souhrnné výstupy neposkytují úplný obraz o hospodaření a finanční situaci podniku, o jeho silných a slabých stránkách nebezpečích, trendech a celkové kvalitě hospodaření.

K překonání těchto nedostatků se proto využívá finanční analýza jako formalizovaná metoda, která poměruje získané údaje mezi sebou navzájem a rozšiřuje tak jejich vypovídací schopnost, umožňuje dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci podniku, podle nichž by bylo možné přijmout různá rozhodnutí. Finanční analýza představuje ohodnocení minulosti, současnosti a předpokládané budoucnosti finančního hospodaření podniku.

Účelem a smyslem finanční analýzy je provést, s pomocí speciálních metodických prostředků, diagnózu finančního hospodaření podniku, podchytit všechny jeho složky, případně při podrobnější analýze zhodnotit blíže některou ze složek finančního hospodaření. Jedná se například o analýzu rentability, analýzu zadluženosti, analýzu likvidity apod. Uspokojivá finanční situace se v anglosaské literatuře často označuje pojmem „finanční zdraví“ podniku (financial health). Za finančně zdravý podnik je možné považovat takový podnik, který je v danou chvíli i perspektivně schopen naplňovat smysl své existence. V podmínkách tržní ekonomiky to prakticky znamená, že je schopen dosahovat trvale takové míry zhodnocení vloženého kapitálu (míry zisku), která je požadována investory (akcionáři) vzhledem k výši rizika, s jakým je příslušný druh podnikání spojen. Čím větší je výnosnost neboli rentabilita vloženého kapitálu, tím lépe pro podnik a jeho investory.

Základním metodickým nástrojem finanční analýzy jsou tzv. finanční poměrové ukazatele. Jsou formou číselného vztahu, do kterého jsou uváděny finančně – účetní informace. Poměrové ukazatele se běžně vypočítávají vydělením jedné položky (skupinou položek) jinou položkou (skupinou položek) uvedenou ve výkazech, mezi nimiž existují co do obsahu určité souvislosti.

Hlavní důraz z hlediska finančního manažera i ostatních uživatelů je kladen na vypovídací schopnost poměrových ukazatelů, vzájemné vazby a závislosti a způsob jejich interpretace a hodnocení. Pokud se týče velikosti vypočtených hodnot jednotlivých ukazatelů, je častým omylem představa, že lze stanovit nějaké pevné „doporučené“ či dokonce „optimální“ hodnoty poměrových ukazatelů, které mají univerzální platnost. Pak by stačilo pouhým porovnáním naměřených hodnot s těmito vzorovými rozhodnout, zda jsou dobré nebo špatné. Ekonomická realita není bohužel takto jednoduchá a poměrové ukazatele nepředstavují naprosto přesná měřítka pro sledované charakteristiky hospodaření podniku, ale mají víceméně pravděpodobnostní charakter.

Za dlouhou dobu používání poměrových ukazatelů jako základního metodického nástroje finanční analýzy bylo navrženo velké množství, řádově desítky ukazatelů, z nichž některé se navzájem liší pouze drobnými modifikacemi. Praktickým používáním se však vyčlenila určitá skupina ukazatelů všeobecně akceptovaných, které umožňují vytvořit si základní představu o finanční situaci daného podniku. Ukazatele se obvykle sdružují do skupin, přičemž každá skupina se váže k některému aspektu finančního stavu podniku. Zpravidla se uvádí dělení na 4 základní skupiny, podle posuzované vlastnosti objektu, resp. skutečnosti, na kterou se zaměřuje. První skupinu ukazatelů tvoří ukazatele rentability, tj. různé formy míry zisku jako všeobecně akceptovaného vrcholového ukazatele efektivnosti podniku.

Jako zvláštní skupina bývají často vyčleněny tzv. ukazatele aktivity. Jedná se o ukazatele stupně využití podnikových aktiv, neboli ukazatele rychlosti nebo doby obratu.

Druhá skupina sdružuje ukazatele zadluženosti hodnotící finanční strukturu podniku. Zahrnuje řadu ukazatelů, které hodnotí strukturu vloženého kapitálu z hlediska vlastnictví, porovnávají vlastní a cizí finanční zdroje.

Třetí skupina je složena z ukazatelů platební schopnosti, tj. solventnosti a likvidity. Cílem těchto ukazatelů je vyjádřit se k potenciální schopnosti podniku hradit promptně své splatné závazky.

4.4.1 Analýza rentability

Rentabilita, resp. výnosnost vloženého kapitálu je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Ukazatelů rentability se používá pro hodnocení a komplexní posouzení celkové efektivity podniku.

4.4.1.1 Rentabilita celkového kapitálu

Tento ukazatel měří hrubou produkční sílu jako poměr zisku před odpočtem úroků a daní (v našich podmínkách může být přijatelnou náhradou provozní hospodářský výsledek) k celkovým aktivům.

Tabulka 8

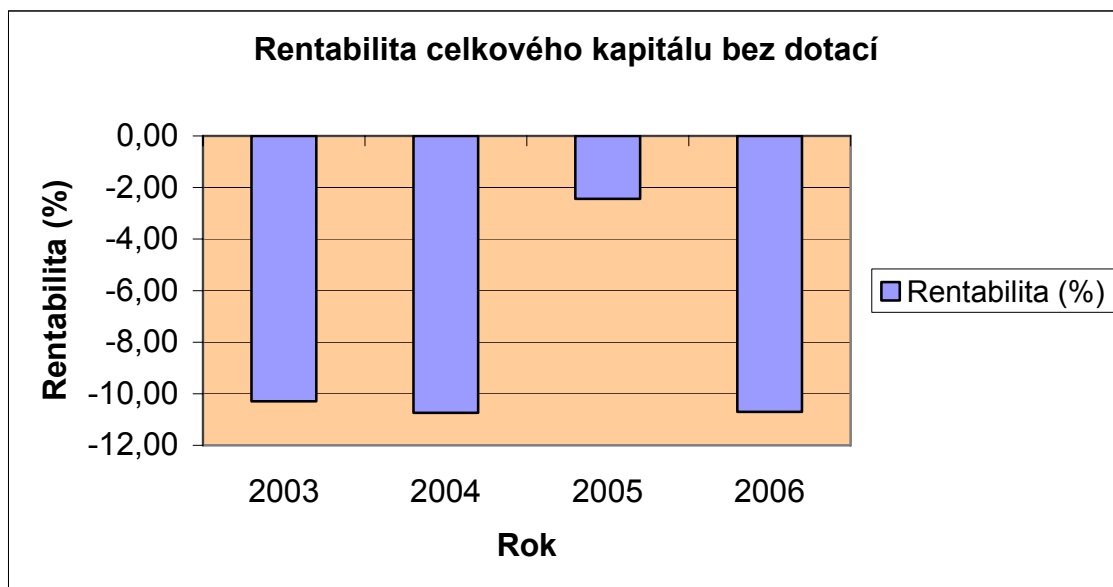
Rentabilita celkového kapitálu – bez dotací

Rok	2003	2004	2005	2006
Zisk po zdanění (tis. Kč)	-4 528	-4 835	-1 035	-5 041
Celková aktiva (tis. Kč)	43 985	45 033	42 408	47 101
Rentabilita (%)	-10,29	-10,74	-2,44	-10,70

Zdroj: Vlastní šetření

Rentabilita kapitálu bez dotací byla ve všech letech záporná. Rentabilita měla kolísavý vývoj, kdy v roce 2003 byla méně záporná, než v roce 2004, ale v roce 2005 se rentabilita zásadním způsobem přiblížila kladným hodnotám, ovšem rok 2006 byl opět velmi záporný. Výsledky rentabilit bez dotací vypovídají, že bez podpor není hospodaření efektivní a není možné dosahovat zisku. Podnik by za těchto podmínek nemohl dlouhodobě existovat.

Graf 3

Tabulka 9

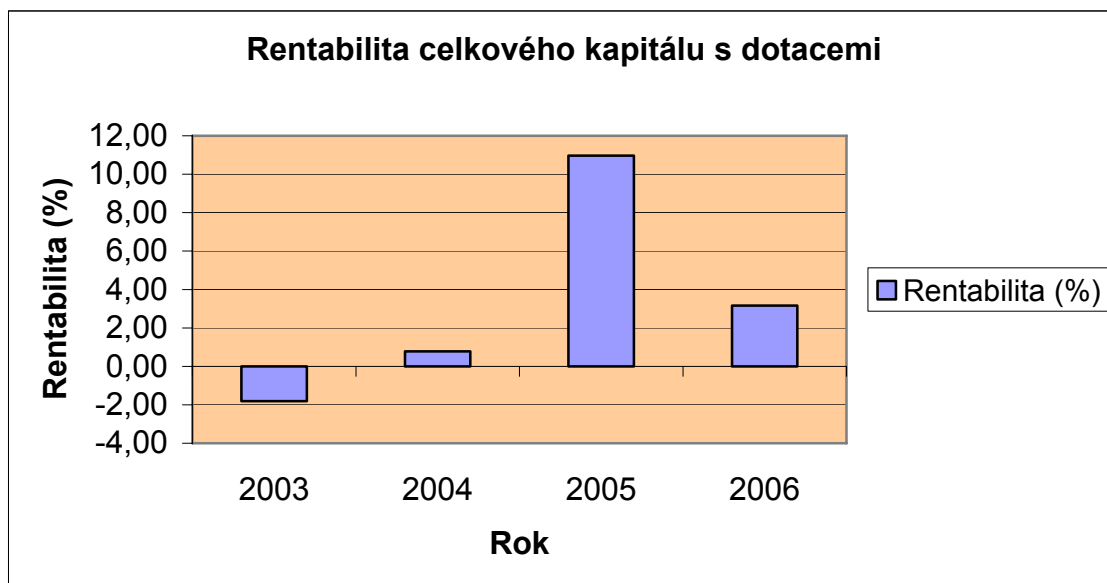
Rentabilita celkového kapitálu – s dotacemi

Rok	2003	2004	2005	2006
Zisk po zdanění (tis. Kč)	-797	351	4 650	1 488
Celková aktiva (tis. Kč)	43 985	45 033	42 408	47 101
Rentabilita (%)	-1,81	0,78	10,96	3,16

Zdroj: Vlastní šetření

Rentabilita v roce 2003 byla stále záporná, ale i tak se přiblížila kladným hodnotám o více než 7 %, než v případě bez dotací. Roky 2004, 2005 a 2006 byly již kladné. Můžeme tedy říci, že s přidělenými dotacemi se finanční situace podniku velmi zlepšila. I když v roce 2003 byla záporná rentabilita, díky dotacím se podnik s touto ztrátou může lépe vyrovnat. V roce 2005 došlo k razantnímu zvýšení rentability vlivem výrazně vyšší prodejní ceny za kilogram živé hmotnosti prasat. Rozdíl v cenách byl natolik markantní, že zcela zásadně ovlivnil zisk jednotlivých let. Při porovnání výpočtů rentability s dotacemi a bez dotací, byl v roce 2006 zcela zřejmý pozitivní dopad dotací, kdy bez dotací byl podnik v největší ztrátě ze všech sledovaných let, ovšem s dotacemi byla rentabilita kladná a to více, než v roce 2003 a 2004. Z toho plyne, že v roce 2006 byla větší suma dotací a ta měla zásadní vliv na rentabilitu podniku.

Graf 4

4.4.1.2 Rentabilita vlastního kapitálu

Měřením rentability vlastního kapitálu vyjadřujeme výnosnost kapitálu vloženého akcionáři. Tento ukazatel je definován jako poměr čistého zisku a vlastního kapitálu.

Tato míra zisku na jednotku investice obyčejných kmenových akcionářů je ukazatel, podle kterého mohou investoři zjistit, zda je jejich kapitál reprodukován s náležitou intenzitou odpovídající riziku investice. Zhodnocení vlastního kapitálu by mělo být tak velké, aby pokrývalo obvyklou výnosovou míru a rizikovou prémii. Pokud je hodnota ukazatele trvale nižší, případně i stejná jako výnosnost cenných papírů garantovaných státem (např. státních obligací, státních pokladničních poukázek aj.), potom je podnik fakticky odsouzen k zániku, neboť racionálně uvažující investor požaduje od rizikovější investice vyšší míru zhodnocení. Rentabilita vlastního kapitálu by tedy měla být vyšší než míra výnosu bezrizikové alokace kapitálu na finančním trhu.

Tabulka 10

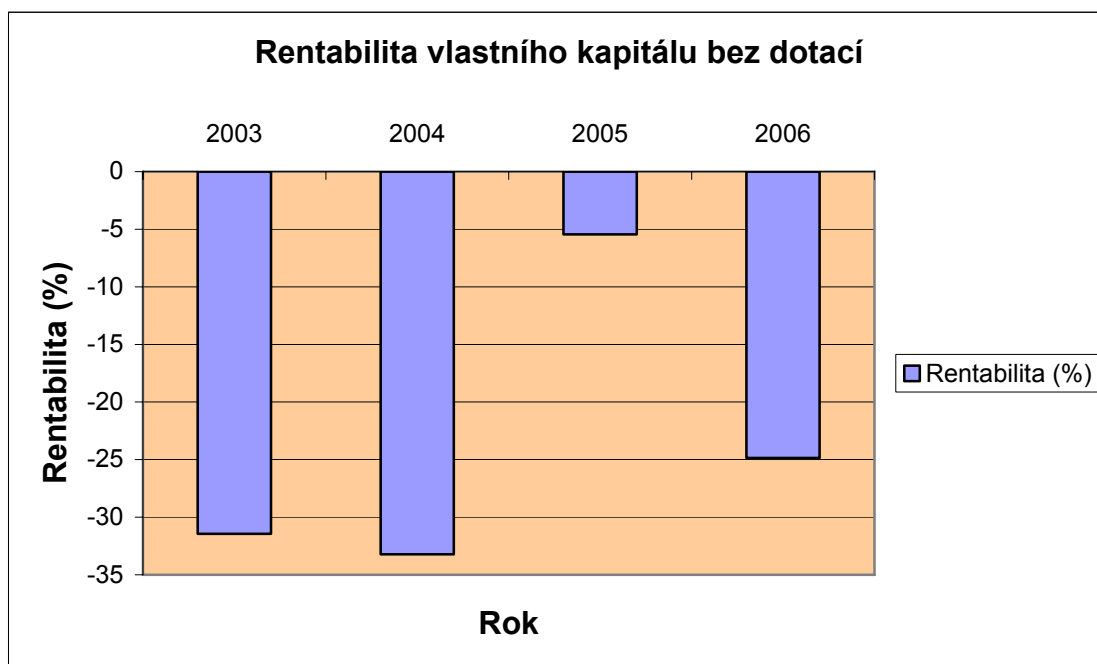
Rentabilita vlastního kapitálu – bez dotací

Rok	2003	2004	2005	2006
Zisk po zdanění (tis. Kč)	-4 528	-4 835	-1 035	-5 041
Vlastní aktiva (tis. Kč)	14 403	14 556	19 001	20 279
Rentabilita (%)	-31,44	-33,22	-5,45	-24,86

Zdroj: Vlastní šetření

Rentabilita vlastního kapitálu bez dotací je ve všech letech záporná a její trend je kolísavý. Rok 2004 byl nejméně rentabilní (-33,2 %), rok 2005 naopak nejrentabilnější (-5,5 %). Rentabilita vypovídá o tom, že bez finančních podpor by byl podnik neustále ve ztrátě – nebyl by schopen zhodnocovat vlastní kapitál. Rentabilita v roce 2005 byla od ostatních let natolik odlišná díky výrazné změně prodejní ceny za kilogram živé hmotnosti prasat. Tato změna zajistila velký skok v příjmech a z toho plyne nižší záporná hodnota rentability.

Graf 5

Tabulka 11

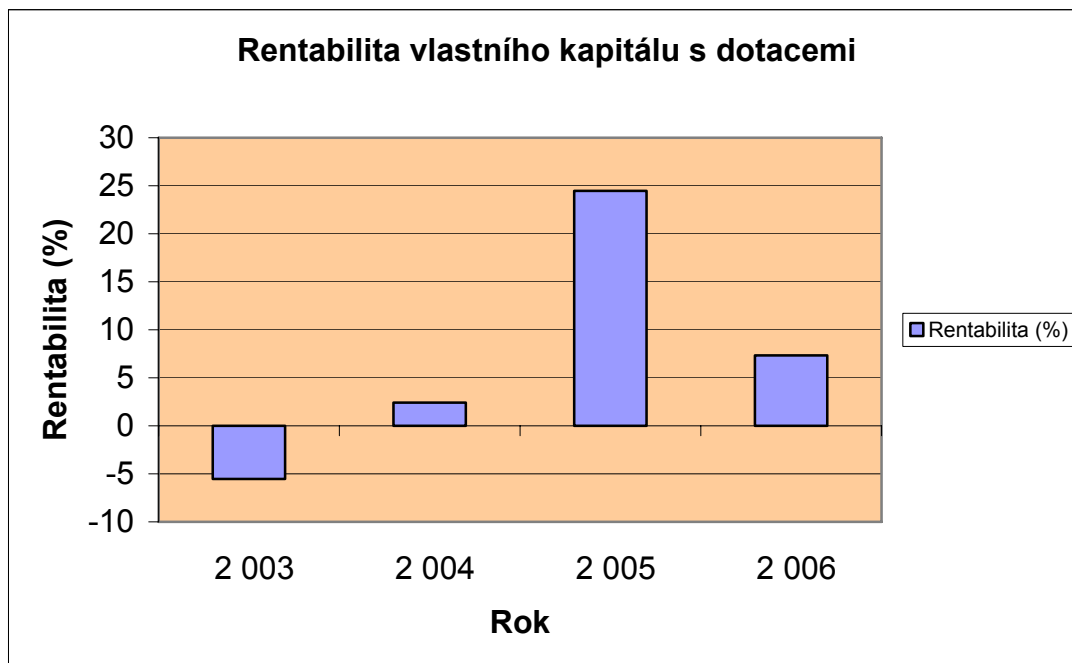
Rentabilita vlastního kapitálu – s dotacemi

Rok	2 003	2 004	2 005	2 006
Zisk po zdanění (tis. Kč)	-797	351	4 650	1 488
Vlastní aktiva (tis. Kč)	14 403	14 556	19 001	20 279
Rentabilita (%)	-5,53	2,41	24,47	7,34

Zdroj: Vlastní šetření

Rentabilita vlastního kapitálu s dotacemi dosahovala v roce 2003 ztrátu (-5,5 %), ovšem už v roce 2004 byla rentabilita kladná (2,4 %). Největší rentabilita byla v roce 2005 (24,5 %). V roce 2005 došlo k razantnímu zvýšení rentability vlivem zvýšení prodejní ceny kilogramu živé hmotnosti prasat. Rozdíl v cenách byl natolik významný, že zcela zásadně ovlivnil výnos podniku a tím rentabilitu. Obecně můžeme říci, že podnik byl s dotacemi v daleko jistější finanční situaci. Od roku 2004 a zejména od roku 2005 podnik vykazoval daleko vyšší rentabilitu vlastního kapitálu, než je běžná úroková míra z vkladů. Z toho vyplývá, že podnik neměl problémy s úhradou získaných úvěrů a úroků.

Graf 6

4.4.2 Ukazatele aktivity

Jedná se o ukazatele typu rychlost obratu nebo doba obratu. Nejčastěji se sleduje obrat zásob, obrat pohledávek a obrat stálých aktiv, především hmotného investičního majetku (HIM), které jsou příčinnými ukazateli obratu celkového majetku.

4.4.2.1 Rychlost obratu zásob

Rychlost obratu zásob je definován jako poměr tržeb a průměrného stavu zásob všeho druhu. Za teoreticky správnější je však možno považovat takovou podobu ukazatele, kde v čitateli vystupují místo tržeb celkové náklady. Důvodem je skutečnost, že výše zisku je vzhledem k rychlosti obratu zásob irelevantní. Avšak tradičně se používají tržby. Výsledkem výpočtu je absolutní číslo, které znamená počet obrátek, jinak řečeno, kolikrát se přemění zásoby v ostatní formy oběžného majetku až po prodej hotových výrobků a opětný nákup zásob.

Tabulka 12

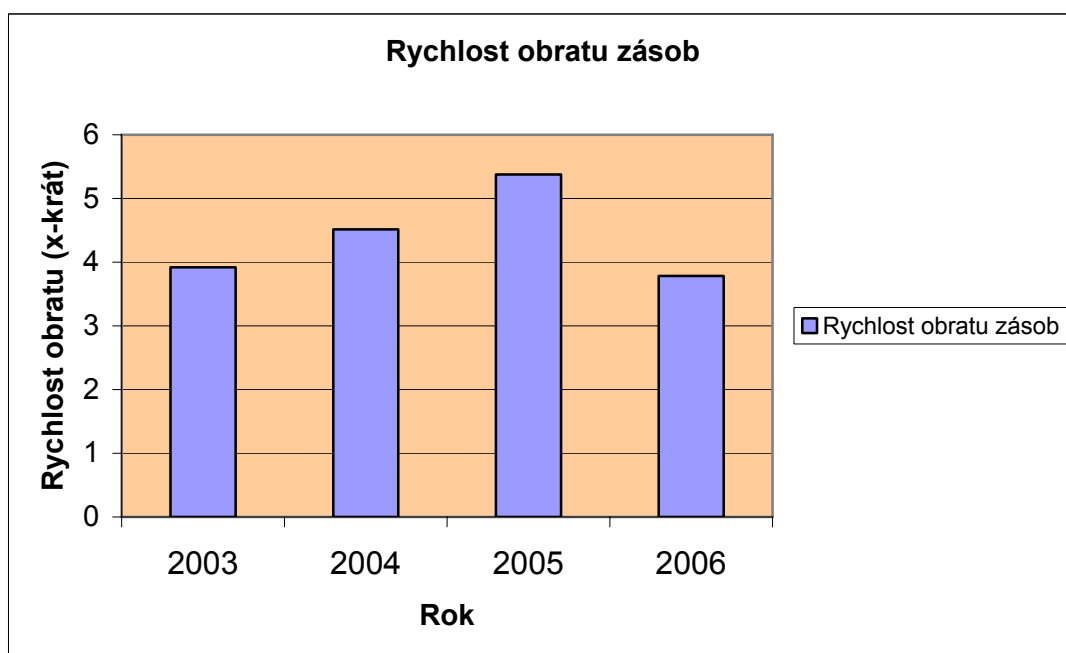
Rychlost obratu zásob

Rok	2003	2004	2005	2006
Tržby (tis. Kč)	46 325	55 468	59 408	50 936
Zásoby (tis. Kč)	11 818	12 283	11 051	13 460
Rychlost obratu zásob	3,92	4,52	5,38	3,78

Zdroj: Vlastní šetření

Zásoby se v roce 2003 přeměnily v ostatní formy oběžného majetku 3,92krát, v roce 2004 4,52krát, v roce 2005 5,38krát a v roce 2006 3,78krát. Rychlost obratu zásob měla vzrůstající trend až do roku 2006, kdy dochází k mírnému poklesu. Poskytnutí dotací nemá vliv na tento ukazatel.

Graf 7

4.4.2.2 Doba obratu zásob

Doba obratu zásob je poměrem průměrného stavu zásob a průměrných denních nákladů nebo tento ukazatel můžeme jednodušeji vypočítat tak, že vydělíme počet dnů v roce (365) obratovostí zásob. Vypočítáme jak dlouho (ve dnech) jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob.

Tento ukazatel se považuje za ukazatel intenzity využití zásob. Na první pohled zvýšení rychlosti obratu zásob a snížení doby obratu zásob může znamenat efektivnější využití zásob, ovšem na druhé straně může být znakem podkapitalizování podniku. Obecně samozřejmě platí, že čím vyšší je obratovost zásob a kratší doba obratu zásob, tím lépe. Avšak až do určité míry, za dodržení určitých podmínek, že zásoby materiálu zajišťují plynulou výrobu, že jsou zajištěny dostatečné zásoby hotových výrobků, aby byl podnik schopen reagovat na poptávku, jinak by mohl ztrácet zákazníky. Musí tedy existovat určitý vztah mezi optimální velikostí zásob a rychlostí obratu zásob. Optimalizace zásob představuje samostatnou součást finančního řízení podniku v rámci krátkodobého finančního řízení.

Tabulka 13

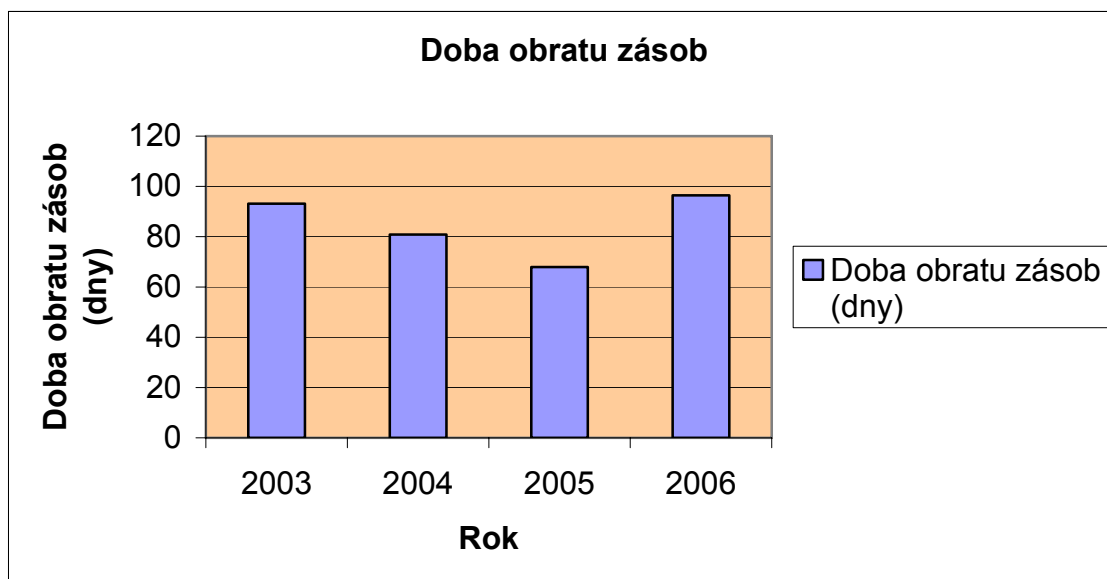
Doba obratu zásob

Rok	2003	2004	2005	2006
365	365	365	365	365
Obratovost zásob	3,92	4,52	5,38	3,78
Doba obratu zásob (dny)	93,12	80,83	67,90	96,45

Zdroj: Vlastní šetření

Doba obratu zásob měla klesající trend do roku 2006, v tomto roce došlo k navýšení doby obratu zásob. V roce 2004 se snížila o 12, tzn. z 93 dnů na 81 dnů. V roce 2005 se opět snížila zhruba o 12, tedy z 81 dnů na 68 dnů. V roce 2006 došlo k jejímu navýšení zhruba o 29 dnů na hodnotu 96 dnů. Dotace nemají vliv na velikost tohoto ukazatele.

Graf 8

4.4.2.3 Rychlost obratu pohledávek

Rychlost obratu, resp. obratovost pohledávek je vcelku jednotně vyjadřována jako poměr tržeb a průměrného stavu pohledávek.

Tento ukazatel udává v podobě počtu obrátek, jak rychle jsou pohledávky přeměňovány v peněžní prostředky.

Tabulka 14

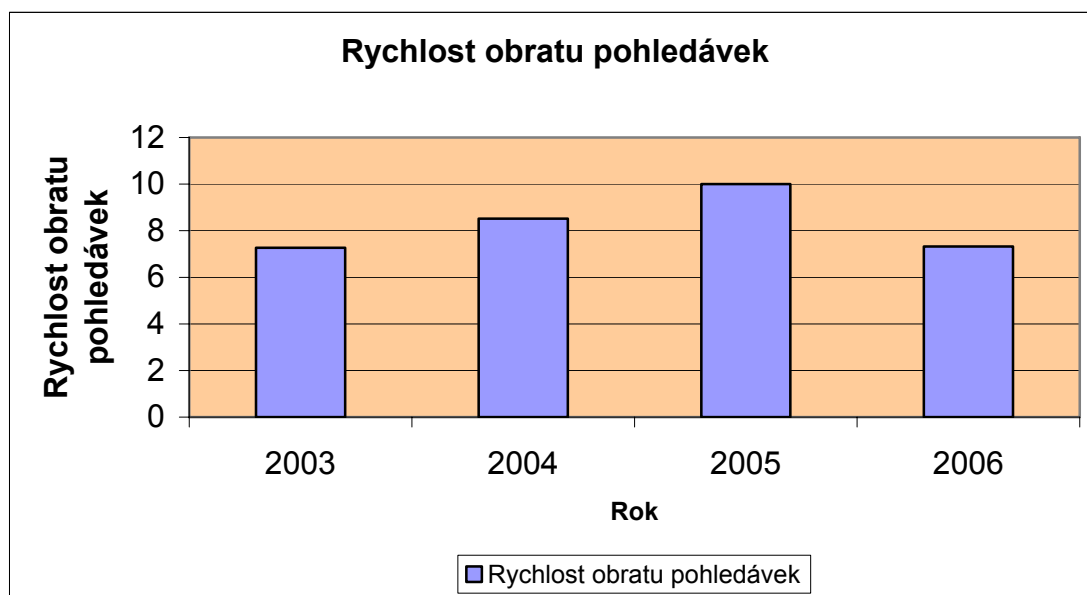
Rychlost obratu pohledávek

Rok	2003	2004	2005	2006
Tržby (tis. Kč)	46 325	55 468	59 408	50 936
Pohledávky (tis. Kč)	6 376	6 514	5 942	6 955
Rychlost obratu pohledávek	7,27	8,52	10,00	7,32

Zdroj: Vlastní šetření

Rychlost obratu pohledávek měla vzrůstající trend do roku 2006. V roce 2003 byl obrat 7,27, v roce 2004 se zvýšil o 1,25 na 8,52 a v roce 2005 se opět zvýšil o 1,5 na 10. K poklesu došlo v roce 2006 a to o 2,7 na úroveň 7,3. Obecně platí, že čím vyšší obratovost pohledávek a kratší doba obratu pohledávek, tím lépe. Dotace nemají vliv na velikost tohoto faktoru.

Graf 9

4.4.2.4 Doba obratu pohledávek

Obdobně jako u zásob můžeme i u pohledávek stanovit dobu obratu pohledávek, která je vcelku jednotně vyjadřována jako poměr průměrného stavu pohledávek a průměrných denních tržeb, nebo jednoduše se vypočte, jestliže počet dní v roce (365) dělíme obratovostí pohledávek. Ukazuje, jak dlouho, kolik dní se majetek podniku vyskytuje ve formě pohledávek, resp. za jak dlouhé období jsou pohledávky v průměru spláceny (tzv. průměrné inkasní období).

Tabulka 15

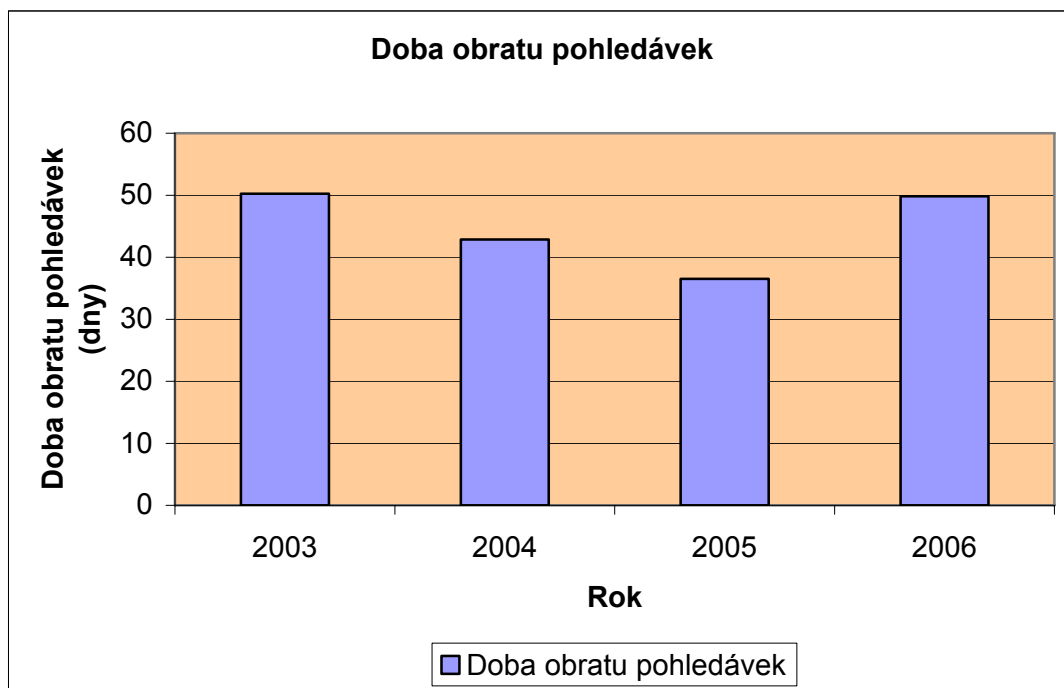
Doba obratu pohledávek

Rok	2003	2004	2005	2006
365	365	365	365	365
Obratovost pohledávek	7,27	8,52	10,00	7,32
Doba obratu pohledávek	50,24	42,86	36,51	49,84

Zdroj: Vlastní šetření

Doba obratu pohledávek měla klesající trend do roku 2006, ve kterém došlo k mírnému nárůstu. V roce 2003 byl majetek ve formě pohledávek 50 dnů, v roce 2004 43 dnů, v roce 2005 37 dnů a v roce 2006 50 dnů. Z hodnoty ukazatele vyplývá, zda se podniku daří dodržovat stanovenou obchodně úvěrovou politiku. Je-li v platební podmínce stanovena lhůta splatnosti, např. do 45 dnů, můžeme z hodnoty tohoto ukazatele usoudit, zda inkaso probíhá v souladu s touto stanovenou platební podmínkou nebo je lepší, či horší.

Graf 10

4.4.3 Analýza zadluženosti

Pojmem zadluženost vyjadřujeme skutečnost, že podnik používá k financování svých aktiv a činností cizí zdroje (dluh). Používání cizích zdrojů ovlivňuje jak výnosnost kapitálu akcionářů, tak riziko. Protože hlavní zájem akcionářů, kteří poskytují rizikový kapitál podniku, se soustřeďuje na míru rizika a míru výnosnosti jimi vloženého kapitálu, je pro ně důležitá i informace o zadluženosti podniku.

V praxi u velkých podniků nepřichází v úvahu, že by podnik financoval veškerá svá aktiva z kapitálu vlastního, anebo naopak jen z kapitálu cizího. Použití pouze vlastního kapitálu by znamenalo snížení celkové výnosnosti vloženého kapitálu. Na druhé straně financování všech podnikových aktiv jen z kapitálu cizího by bylo spojeno s obtížemi při jeho získávání, nehledě na to, že právní předpisy určitou výši vlastního kapitálu vyžadují.

Na financování podnikových aktiv se proto v určité míře podílí jak vlastní kapitál, tak i kapitál cizí. Podnik používá cizí kapitál s tím, že výnos, který se jím získá a rovněž výnosnost celkového vloženého kapitálu bude vyšší než jsou náklady spojené s jeho použitím, tj. úrok placený z cizího kapitálu.

Jedním ze základních problémů finančního řízení podniku je vedle stanovení celkové výše potřebného kapitálu i volba správné skladby zdrojů financování jeho činnosti, označovaná jako finanční struktura. Má zásadní význam pro úspěšný rozvoj podniku, podmiňuje nejen jeho zdravý finanční vývoj a celkovou prosperitu, ale nezřídka rozhoduje o jeho bytí či nebytí.

Poměr vlastního a cizího kapitálu je nejen v různých zemích, ale i v podnicích různých oborů činností různý. Spíše tradičně se uplatňuje obecná zásada, že vlastní kapitál má být pokud možno vyšší než cizí vzhledem k tomu, že cizí kapitál je nutné splatit. Nízký poměr vlastního kapitálu k cizímu se považuje za určitou finanční slabost podniku a ohrožení jeho stability vzhledem k spoléhání se na cizí kapitál. Jestliže vlastníci zajišťují menší podíl celkového investovaného kapitálu, riziko podnikání nesou především věřitelé, což může vést k obtížím při získávání úvěru, popř. k jeho získávání za horších podmínek.

K hodnocení finanční struktury se používá několik ukazatelů zadluženosti, které jsou odvozeny z rozvahy, vycházejí z rozboru vzájemných vztahů mezi položkami závazků, vlastního kapitálu a celkového kapitálu.

4.4.3.1 Ukazatel věřitelského rizika

Základním ukazatelem zadluženosti je poměr celkových závazků (krátkodobých i dlouhodobých) k celkovým aktivům, nazývaný též ukazatel věřitelského rizika. Obecně platí, že čím vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší riziko věřitelů. Pro jeho výši nelze pevně stanovit nějaké přesné zásady.

Tabulka 16

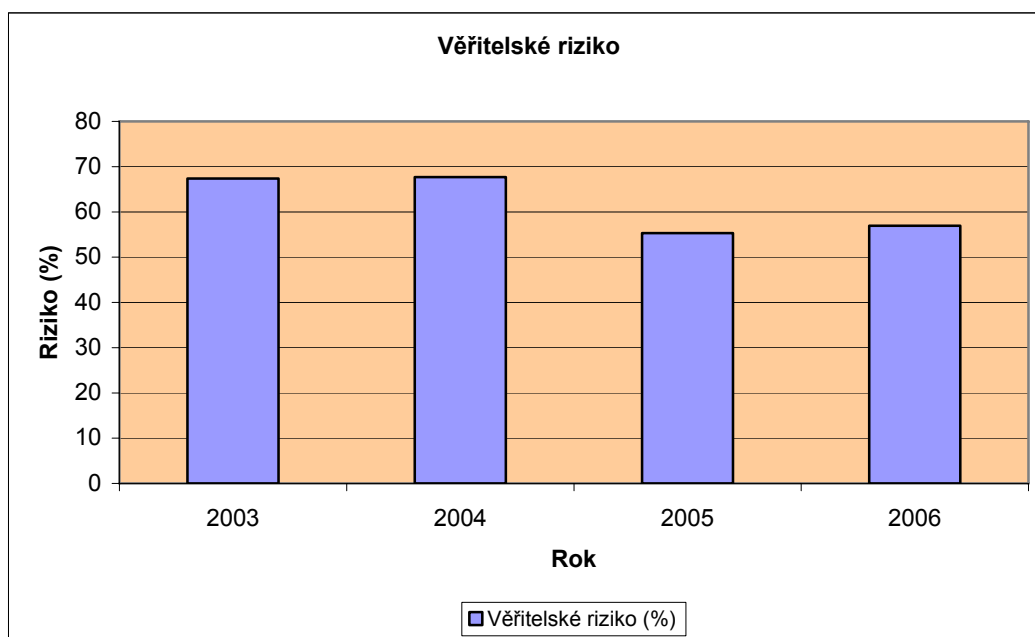
Ukazatel věřitelského rizika

Rok	2003	2004	2005	2006
Celkové závazky (tis. Kč)	29 638	30 477	23 451	26 822
Celková aktiva (tis. Kč)	43 985	45 033	42 408	47 101
Věřitelské riziko (%)	67,38	67,68	55,30	56,95

Zdroj: Vlastní šetření

Z této tabulky vidíme, že věřitelské riziko osciluje. V roce 2003 bylo 67,38 % a kleslo o tři desetiny procenta, takže v roce 2004 bylo na úrovni 67,68 %. Z roku 2003 na rok 2004 riziko kleslo jen o zlomek procenta, z roku 2004 na 2005 již o více jak 10 % na úroveň 55,3 %. V roce 2006 došlo k malému nárůstu o 1,65 % na úroveň 56,95 %. Trend byl klesající do roku 2006 a to znamená, že do té doby klesá zadluženost podniku a tím i riziko věřitelů. Dotace nemají vliv na výši tohoto ukazatele.

Graf 11

4.4.3.2 Poměr vlastního kapitálu k celkovým aktivům

K měření zadluženosti se dále používá ukazatel poměru vlastního kapitálu k celkovým aktivům (equity ratio), který je doplňkovým ukazatelem k ukazateli předchozímu, jejich součtem se rovná 1, resp. 100 %.

Tento ukazatel vyjadřuje proporce, v níž jsou aktiva podniku financována penězi společníků. Používá se pro hodnocení hospodářské a finanční stability podniku a spolu s ukazatelem solventnosti bývá považován za nejvýznamnější ukazatel pro hodnocení celkové finanční situace podniku.

Tabulka 17

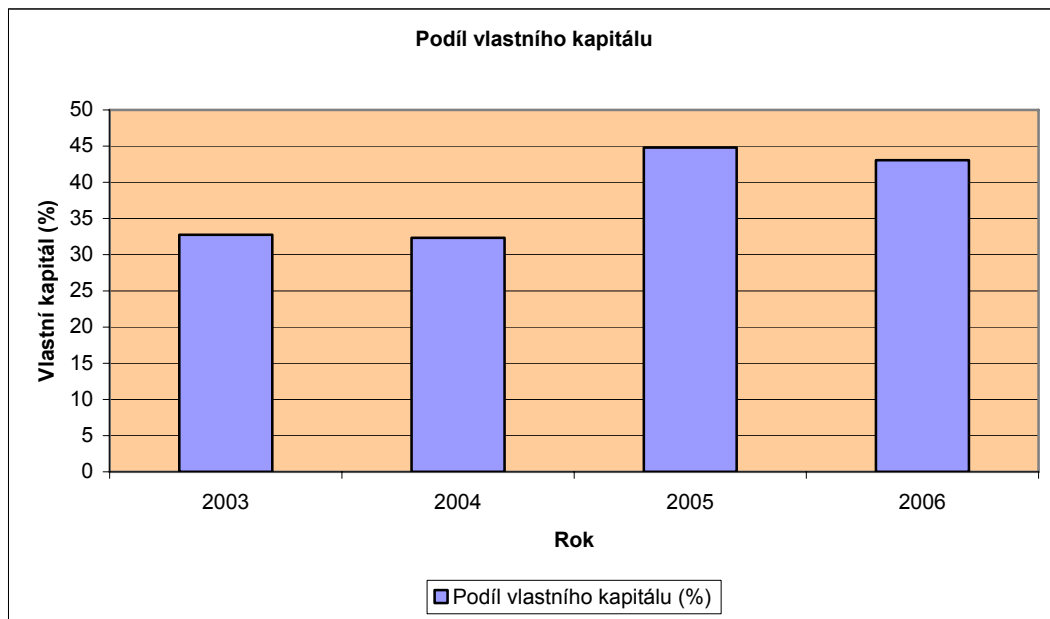
Equity ratio

Rok	2003	2004	2005	2006
Vlastní kapitál (tis. Kč)	14 403	14 556	19 001	20 279
Celková aktiva (tis. Kč)	43 985	45 033	42 408	47 101
Podíl vlastního kapitálu (%)	32,75	32,32	44,81	43,05

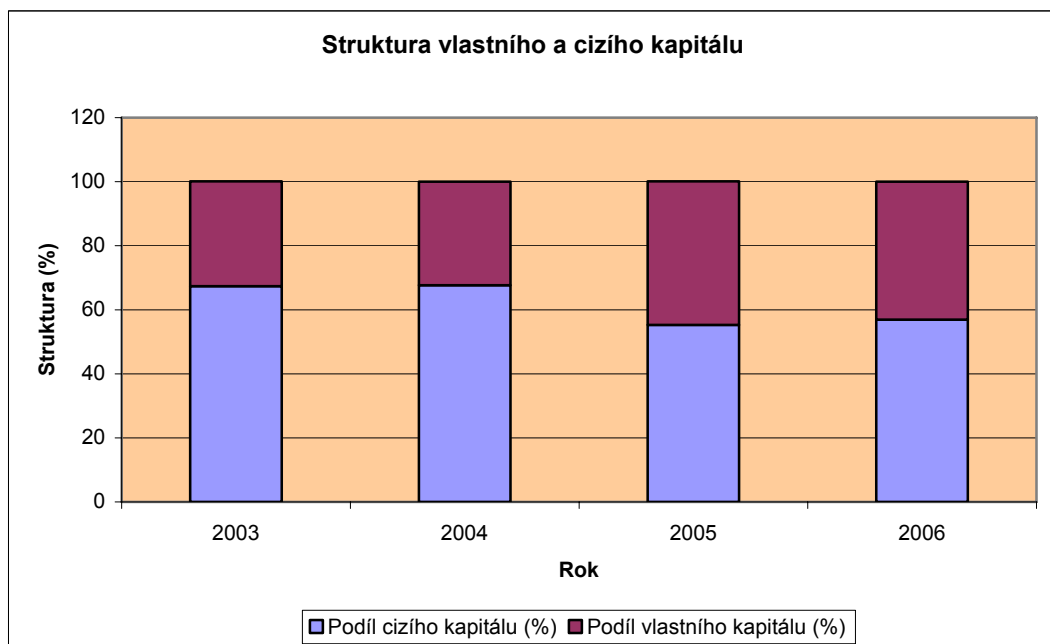
Zdroj: Vlastní šetření

Poměr vlastního kapitálu byl v roce 2003 na hodnotě 32,75 %, poté lehce poklesl na 32,32 % v roce 2004 a v roce 2005 vzrostl na hodnotu 44,81 % vlastního kapitálu. V roce 2005 lehce poklesl na hodnotu 43 %. Podnik nespĺňuje obecnou zásadu, kdy vlastní kapitál by měl být vyšší, než cizí kapitál. Vyšší podíl cizího kapitálu dělá podnik nestabilnější a může mu tím přivodit různé obtíže, např. získávání nového úvěru. Dotace nemají vliv na tento ukazatel.

Graf 12

Graf 13

4.4.3.3 Poměr celkových závazků k vlastnímu kapitálu

Pro úplnost uvedu ještě jeden z hlavních tří ukazatelů zadluženosti, který úzce navazuje na předchozí dva poměrové ukazatele a je jejich kombinací (dává do poměru jejich čitatele). Je to ukazatel poměru celkových závazků k vlastnímu kapitálu (debt-equity ratio).

Tabulka 18

Debt equity ratio

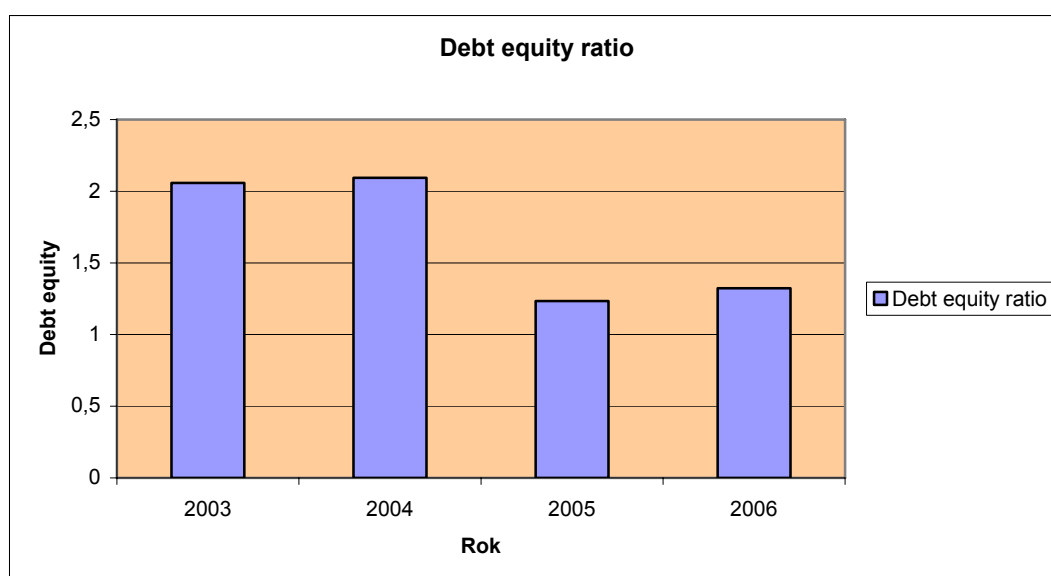
Rok	2003	2004	2005	2006
Celkové závazky (tis. Kč)	29 638	30 477	23 451	26 822
Vlastní kapitál (tis. Kč)	14 403	14 556	19 001	20 279
Debt equity ratio	2,06	2,09	1,23	1,32

Zdroj: Vlastní šetření

Z této tabulky můžeme vidět, že celkové závazky vždy převažují nad hodnotou vlastního kapitálu. V roce 2003 a 2004 šlo o více než dvojnásobek, v roce 2005 a 2006 byly celkové závazky 1,23, resp. 1,32 násobkem vlastního kapitálu. Tento ukazatel doplňuje pohled na zadluženost podniku. Výše dotací nemá vliv na tento ukazatel.

Využívá se i převrácená hodnota tohoto ukazatele, která bývá nazývána míra finanční samostatnosti.

Graf 14

4.4.3.4 Úrokové krytí

Tento ukazatel porovnává provozní zisk podniku neboli hospodářský výsledek před odečtením úroků a daně s celkovým ročním úrokovým zatížením. Věřitele zajímá, zda jsou zajištěny jejich nároky na splácení úroků. Rovněž pro akcionáře je důležitá informace, zda je podnik schopen platit požadované úroky, popř. splácet příslušné dluhy, neboť při nesplnění těchto povinností si věřitelé mohou vynutit buď reorganizaci nebo likvidaci podniku.

Tabulka 19

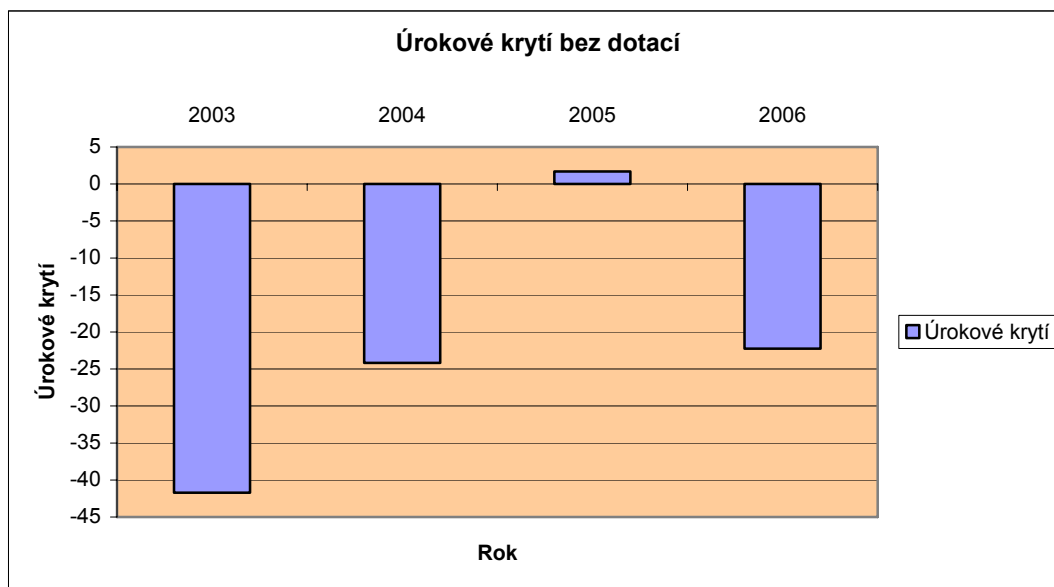
Úrokové krytí bez dotací

Rok	2003	2004	2005	2006
Zisk (před úroky a zdaněním v tis. Kč)	-4 422	-4 643	217	-4 317
Celkový úrok (tis. Kč)	106	192	128	194
Úrokové krytí	-41,72	-24,18	1,70	-22,25

Zdroj: Vlastní šetření

Z ukazatele vyplývá, že zisk před zaplacením úroků a daní byl v roce 2003 41,72krát nižší. V roce 2004 byl nižší též, tento rok však 24,18krát. V roce 2005 byl zisk větší než úroky a to 1,7krát. V roce 2006 byl opět zisk před zaplacením úroků a daní nižší než celkový úrok a to 22,25krát. Bez dotací by podnik nebyl schopen pokrýt úrokové platby, kromě nadprůměrného roku 2005, kdy byly natolik příznivé prodejní ceny kilogramu živé hmotnosti prasat, že zaručily podniku nadprůměrný zisk. Kromě roku 2005 by tedy podnik hospodařil ve zbylých letech se ztrátou.

Graf 15

Tabulka 20

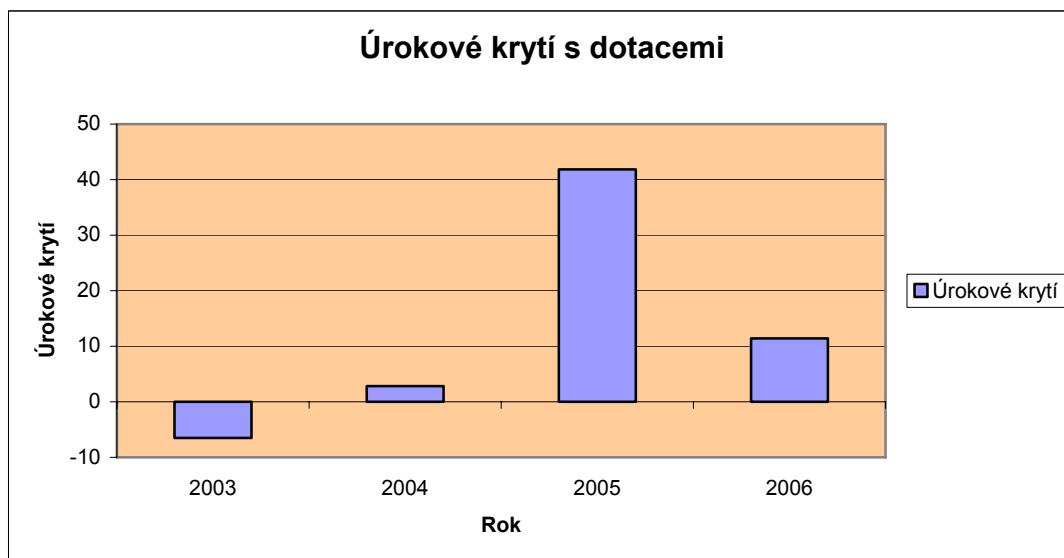
Úrokové krytí s dotacemi

Rok	2003	2004	2005	2006
Zisk (před úroky a zdaněním v tis. Kč)	-691	543	5 355	2 212
Celkový úrok (tis. Kč)	106	192	128	194
Úrokové krytí	-6,52	2,83	41,84	11,40

Zdroj: Vlastní šetření

V tomto případě uvažujeme zisk s obdržnými dotacemi. V roce 2003 byl zisk (před úroky a zdaněním) 6,52krát nižší než zaplacené úroky. V roce 2004 poměr vzrostl na 2,83násobek a v roce 2005 dokonce na 41,68násobek. V roce 2006 došlo k propadu na hodnotu 11,40. Ukazatel dokazuje, že v roce 2004, 2005 a 2006 by podnik neměl problémy pokrýt úrokové platby. Z tabulek a grafů je jasně patrné, že vliv dotací byl zde značný. Rok 2005 byl opět velmi nadprůměrný díky vysokým prodejním cenám za kilogram živé hmotnosti prasat a tím velkému nárůstu zisku.

Graf 16

4.4.4 Analýza likvidity

Trvalá platební schopnost je jednou ze základních podmínek úspěšné existence podniku v podmínkách trhu. Pravděpodobnost jejího zachování je proto logicky součástí globální charakteristiky finančního zdraví podniku.

Finanční riziko vyplývající hlavně ze struktury finančních zdrojů má i časovou dimenzi. Jde o to, zda je podnik schopen včas splatit své krátkodobé závazky (dluhy). Pro zodpovězení této otázky je důležitý rozbor vzájemných vztahů mezi položkami aktiv na jedné straně a položkami pasív na straně druhé, konkrétně mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky.

V souvislosti s platební schopností je možné setkat se s pojmy solventnost, likvidita a likvidnost. Obvykle se vymezují takto:

Solventnost je obecná schopnost podniku získat prostředky na úhradu svých závazků. Solventnost je relativní přebytek hodnoty aktiv nad hodnotou závazků.

Likvidita je momentální schopnost uhradit splatné závazky. Je měřítkem krátkodobé nebo okamžité solventnosti.

Likvidnost je jednou z charakteristik konkrétního druhu majetku. Označuje míru obtížnosti transformovat majetek do hotovostní formy. V rozvaze jsou aktiva seřazena podle stupně své likvidnosti, tedy podle toho, jak rychle je možné realizovat jejich

přeměnu v hotové peníze. Zásoby jsou například obecně likvidnější než hmotný investiční majetek.

Poměrové ukazatele platební schopnosti odvozují solventnost, resp. likviditu podniku od poměru mezi oběžnými aktivy jako nejlíkvidnější skupinou aktiv a krátkodobými závazky splatnými v blízké budoucnosti (obvykle do 1 roku). Klasickým ukazatelem tohoto typu je poměr celkového objemu oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Bývá nazýván ukazatelem solventnosti likvidity (current ratio) nebo také poměrovým ukazatelem pracovního kapitálu (working capital ratio).

4.4.4.1 Běžná likvidita

Ukazatel běžné likvidity ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku. Znamená to, kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku v hotovost. Hlavní smysl výše uvedeného způsobu měření likvidity spočívá v tom, že pro úspěšnou činnost podniku má zásadní význam hrazení krátkodobých závazků z těch položek aktiv, které jsou pro tento účel určeny a nikoli např. tak, že by byl nucen prodávat hmotný investiční majetek.

Tento ukazatel má význam především pro krátkodobé věřitele podniku a poskytuje jim cennou informaci do jaké míry jsou jejich krátkodobé investice chráněny hodnotou majetku (aktiv), neboť věřitelé podstupují určité riziko, že jim závazky nebudou splaceny.

Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je obecně pravděpodobnější zachování platební schopnosti podniku. Tato charakteristika je však velmi hrubou mírou, neboť její vypovídací schopnost je dále závislá na struktuře oběžných aktiv, likvidnosti jednotlivých druhů oběžných aktiv a rovněž na typu odvětví, v němž podnik operuje. Zastaralé zásoby spolu se značným objemem pohledávek a přitom téměř nulovým zůstatku na běžném účtu dokáží vytvořit zdání optimálního stavu (za optimální je často považována hodnota ukazatele 2:1, avšak pojem optimální je lépe nahradit pojmem průměrná ve smyslu poměru za všechna odvětví ekonomiky), ačkoli se podnik ve skutečnosti nachází v dlouhodobé a značné platební neschopnosti.

Tabulka 21

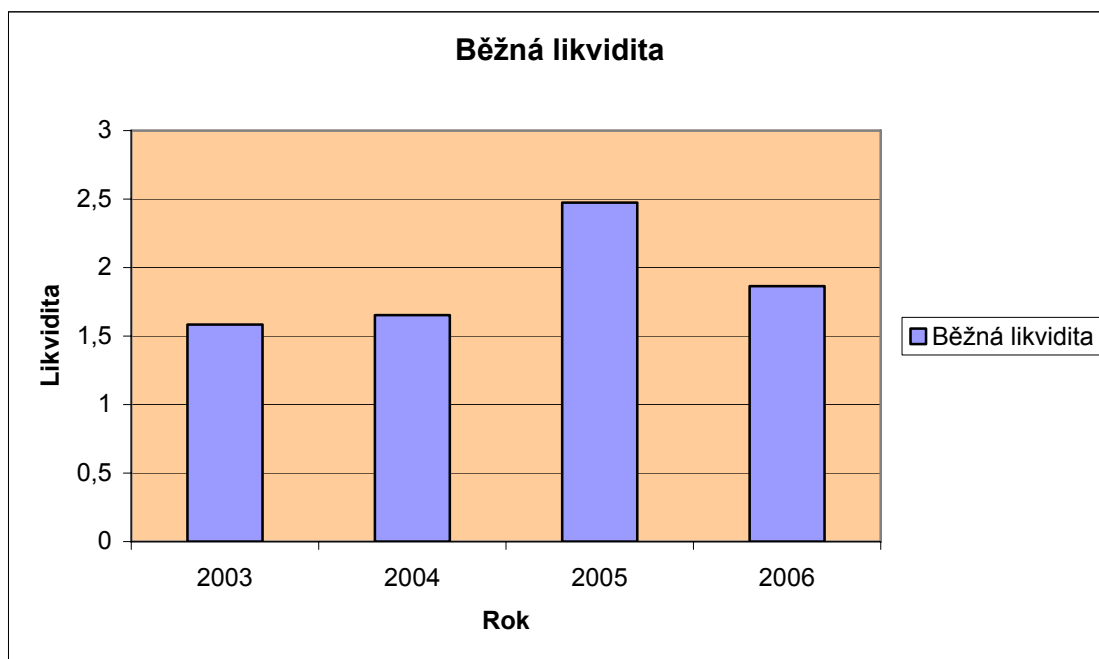
Běžná likvidita

Rok	2003	2004	2005	2006
Oběžná aktiva (tis. Kč)	19 096	19 970	18 612	20 992
Krátkodobé závazky (tis. Kč)	12 052	12 078	7 521	11 257
Běžná likvidita	1,58	1,65	2,47	1,86

Zdroj: Vlastní šetření

Běžná likvidita měla vzrůstající tendenci do roku 2006. V roce 2003 byl podnik schopen uspokojit věřitele z oběžných aktiv 1,58krát, v roce 2004 1,65krát, v roce 2005 již 2,47krát a v roce 2006 1,86krát. V roce 2003, 2004 a 2006 podnik těsně nesplňoval poměr, ale v roce 2005 již ano. Z toho vyplývá, že podnik byl schopen dostát svým krátkodobým závazkům. Dotace nemají vliv na výši tohoto ukazatele.

Graf 17

4.4.4.2 Pohotová likvidita

Ne všechna aktiva podniku jsou stejně likvidní. Ve snaze odstranit z ukazatele vliv obecně nejméně likvidní části oběžných aktiv, tj. zásob (surovin, materiálu, polotovarů, nedokončené výroby, hotových výrobků), je často zjišťována hodnota ukazatele pohotové likvidity (quick ratio, acid test).

Spiše než samotná hodnota ukazatele, resp. její porovnání s hodnotami ukazatele v jiných podnicích je užitečné sledovat její vývoj v čase. Ve srovnání s předchozím ukazatelem se všeobecně považuje za mnohem praktičtější. Z analytických důvodů se považuje za užitečné porovnávat oba ukazatele. Podstatně nižší hodnota pohotové likvidity ukazuje nadměrnou váhu zásob ve struktuře aktiv podniku.

Pokud jde o výši ukazatele pohotové likvidity, na rozdíl od ukazatele běžné likvidity, nevytvořilo se určité bezpečnostní kritérium, i když se někdy uvádí, že pohotovou likviditu podniku lze považovat za dobrou, je-li hodnota ukazatele alespoň 1:1.

V takovém případě je podnik schopen se vyrovnat se svými závazky, aniž by musel prodávat své zásoby.

Vyšší hodnota ukazatele bude příznivější z hlediska věřitelů, méně však z hlediska vedení podniku nebo akcionářů. Bude totiž znamenat, že značný objem oběžných aktiv je vázán ve formě pohotových prostředků, který přinášejí jen malý nebo žádný úrok. Jejich nadměrná výše vede k neproduktivnímu využívání do podniku vložených prostředků a tím negativně ovlivňuje celkovou výnosnost vložených prostředků. Proto se podnik musí snažit stanovit si optimální výši a strukturu pohotových (likvidních) oběžných aktiv ve vztahu k celkovému objemu a povaze své činnosti.

Tabulka 22

Pohotová likvidita

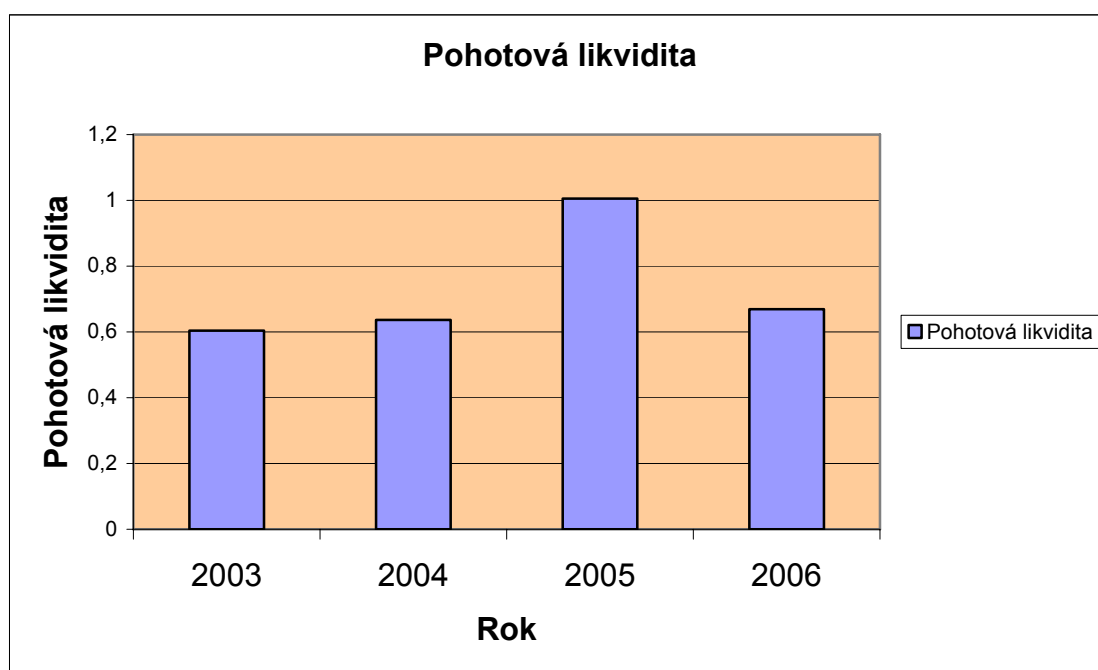
Rok	2003	2004	2005	2006
OA-zásoby (tis. Kč)	7 278	7 687	7 561	7 532
Krátkodobé závazky (tis. Kč)	12 052	12 078	7 521	11 257
Pohotová likvidita	0,60	0,64	1,01	0,67

Zdroj: Vlastní šetření

Porovnáme-li běžnou likviditu s pohotovou likviditou, je patrné, že běžná likvidita je podstatně vyšší, než pohotová likvidita. To znamená, že velkou část

oběžných aktiv tvoří zásoby. Pohotová likvidita měla rostoucí trend, v roce 2006 však došlo k malému snížení. V roce 2003 by bylo možné uspokojit pohotově věřitele 0,60krát, v roce 2004 0,64krát a v roce 2005 1,01krát. V roce 2003, 2004 a 2006 podnik nedosahoval doporučený poměr 1:1, v roce 2005 však ano.

Graf 18

4.4.4.3 Peněžní likvidita

Posledním ukazatelem uvedeného typu je ukazatel peněžní likvidity (cash-position ratio). Podle terminologie a struktury naší současné rozvahy představuje finanční majetek peníze, účty v bankách a krátkodobý finanční majetek. Zároveň je třeba upozornit, že součástí krátkodobých závazků jsou i běžné bankovní úvěry, které jsou rovněž v naší rozvaze uvedeny odděleně od krátkodobých závazků v rámci bankovních úvěrů a výpomocí.

Tabulka 23

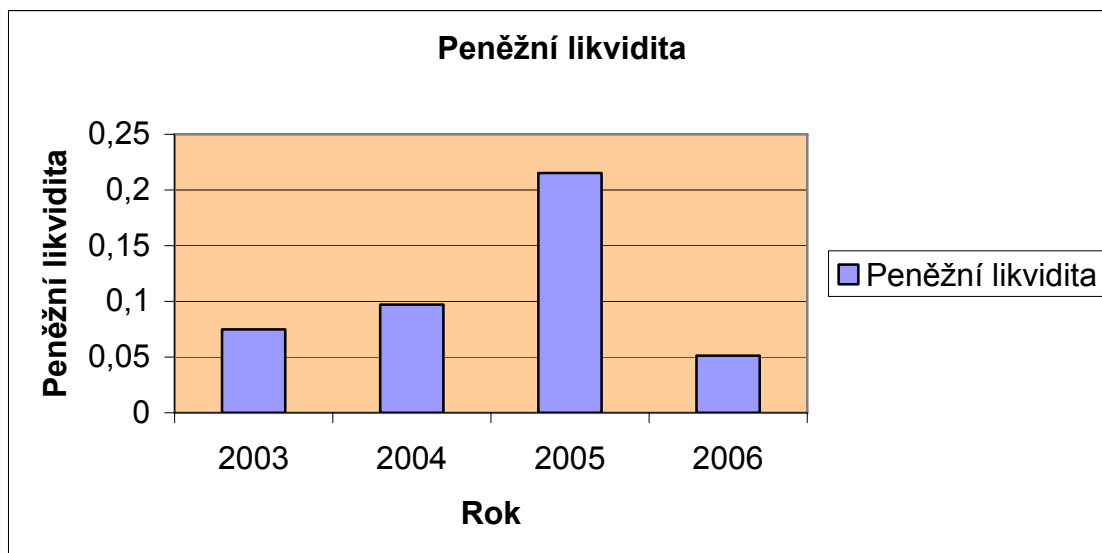
Peněžní likvidita

Rok	2003	2004	2005	2006
Finanční majetek (tis. Kč)	902	1 173	1 619	577
Krátkodobé závazky (tis. Kč)	12 052	12 078	7 521	11 257
Peněžní likvidita	0,07	0,10	0,22	0,05

Zdroj: Vlastní šetření

Peněžní likvidita měla rostoucí trend do roku 2006. V roce 2003 bylo možné uspokojit věřitele z finančního majetku 0,07krát, v roce 2004 již 0,10krát, v roce 2005 dokonce 0,22krát a v roce 2006 přišel pokles a bylo možné uspokojit věřitele z finančního majetku 0,05krát. Dotace nemají vliv na velikost tohoto ukazatele.

Graf 19

4.5 Struktura nákladů

Sledování nákladů je jedna z nepostradatelných činností, které v podniku probíhají. Pro podnik je velmi důležité zjistit, jak velké jsou náklady na jednotku výroby. Podnik musí porovnávat, zda celkové tržby pokrývají celkové náklady na produkci, případně o kolik je převyšují a z toho sestavit optimální strukturu výroby. Ovšem zemědělství je natolik odlišný obor, kde značné výkyvy cen zemědělských výrobků umožňují jen velmi těžko plánování výroby do budoucna.

Náklady jednotlivých plodin a živočišných výrobků byly zveřejněny na stránkách Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky.

V diplomové práci jsem se zaměřil především na plodiny: pšenice ozimá, ječmen ozimý, ječmen jarní a řepka.

Z živočišné výroby se podnik zaměřuje pouze na chov skotu.

U všech produktů rostlinné i živočišné výroby jsou porovnávány náklady hlavního výrobku a tržby za výrobek v letech 2003 až 2006.

Jelikož Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky nevedl k datu zpracování diplomové práce jiný rok než 2003, nebylo možné srovnat průměrné náklady i za roky 2004 a 2005. Z tohoto důvodu je sledován trend.

4.5.1 Struktura nákladů v rostlinné výrobě

Tabulka 24

Struktura nákladů pšenice ozimé

Ukazatel	Měrná jednotka	Výrobní oblast B (rok 2003)	Rok			
			2003	2004	2005	2006
Osiva (sadba) – nakupovaná	Kč/ha	1513	1 431	1 643	1 790	1798
Osiva (sadba) – vlastní	Kč/ha	218	208	242	253	262
Hnojiva – nakupovaná	Kč/ha	2 043	1 932	2 218	2 419	2425
Hnojiva – vlastní	Kč/ha	306	294	331	367	362
Prostředky ochrany rostlin	Kč/ha	2 063	1 927	2 252	2 456	2486
Ostatní přímý materiál	Kč/ha	111	107	118	128	132
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/ha	6 254	5 899	6 804	7 413	7 465
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ha	1 132	1 073	1 229	1 346	1362
Mzdové a osobní náklady celkem	Kč/ha	2 373	2 352	2 587	2 809	2854
Odpisy DNHM – přímé	Kč/ha	754	712	818	856	880
Náklady pomocných činností	Kč/ha	1 982	1 862	2 147	2 346	2320
Režie	Kč/ha	1 495	1 415	1 632	1 780	1793
Náklady celkem	Kč/ha	13 990	13 313	15 217	16 550	16 674
Podíl hlavního výrobku	%	88	88	88	88	88
Náklady hlavního výrobku	Kč/ha	12 311	11 715	13 391	14 564	14 673
Hektarový výnos hlavního výrobku	t/ha	4,13	3,43	4,9	4,95	4,82
Náklady hlavního výrobku	Kč/t	2 981	3 416	2 733	2 942	3 044
Tržby za výrobky	Kč/ha	12 616	1 146	661	1 587	1 908
Prodané množství	t/ha	3,74	0,38	0,23	0,71	0,82
Průměrná realizační cena	Kč/t	3 375	3 015	2 875	2 235	2 327

Zdroj: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky a vlastní šetření

Nakupovaná osiva, hnojiva i prostředky ochrany rostlin mají v jednotlivých letech rostoucí charakter. Výše nákladů na jeden hektar nakupovaných osiv se pohybovala v rozmezí od 1 431 Kč do 1 798 Kč, výše nákladů nakupovaných hnojiv od 1 932 Kč do 2 425 Kč a výše nakupovaných prostředků na ochranu rostlin od 1 927 Kč do 2 486 Kč. V roce 2003 činily celkové náklady na jeden hektar 13 313 Kč, v roce 2004 byly 15 217 Kč, v roce 2005 narostly na 16 550 Kč a v roce 2006 na 16 674 Kč. Nárůst nákladů od roku 2003 do roku 2006 v procentech činí 25 %.

Ceny pšenice ozimé měly od roku 2003 do roku 2005 klesající trend, ovšem v roce 2006 došlo k mírnému navýšení její ceny na 2 327 Kč za tunu. Tržby na jeden hektar jsou v rozpětí od 661 Kč do 1 146 Kč. Tržby za výrobky byly tak malé, protože naprostá většina produkce je použita na krmení pro živočišnou část produkce. Proto také nebyly ani v jednom roce tržby větší než náklady.

Tabulka 25

Struktura nákladů ječmene ozimého

Ukazatel	Měrná jednotka	Výrobní oblast B (rok 2003)	Rok			
			2003	2004	2005	2006
Osiva (sadba) – nakupovaná	Kč/ha	1 193	1 240	1 255	1 580	1 610
Osiva (sadba) – vlastní	Kč/ha	224	230	230	280	293
Hnojiva – nakupovaná	Kč/ha	1 660	1 712	1 721	2 034	2 127
Hnojiva – vlastní	Kč/ha	236	240	253	296	312
Prostředky ochrany rostlin	Kč/ha	1 498	1 508	1 537	1 895	1 993
Ostatní přímý materiál	Kč/ha	29	30	32	35	43
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/ha	4 840	4 960	5 028	6 120	6 378
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ha	757	765	773	927	956
Mzdové a osobní náklady celkem	Kč/ha	2 377	2 452	2 678	2 656	2 827
Odpisy DNHM – přímé	Kč/ha	693	712	726	895	903
Náklady pomocných činností	Kč/ha	1 815	1 845	1 862	2 123	2 018
Režie	Kč/ha	1 492	1 538	1 506	1 954	1 894
Náklady celkem	Kč/ha	11 975	12 272	12 573	14 675	14 976
Podíl hlavního výrobku	%	85	85	85	85	85
Náklady hlavního výrobku	Kč/ha	10 179	10 431	10 687	12 474	12 730
Hektarový výnos hlavního výrobku	t/ha	3,23	2,95	3,87	4,3	4,12
Náklady hlavního výrobku	Kč/t	3 155	3 536	2 762	2 901	3 090
Tržby za výrobky	Kč/ha	6 355	607	713	617	726
Prodané množství	t/ha	2,48	0,25	0,32	0,28	0,3
Průměrná realizační cena	Kč/t	2 562	2 426	2 228	2 205	2 420

Zdroj: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky a vlastní šetření

Nakupovaná osiva, hnojiva i prostředky na ochranu rostlin měli rostoucí trend. Rozmezí nákladů na jeden hektar nakupovaných osiv se pohybovalo od 1 240 Kč do 1 610 Kč. Nakupovaná hnojiva byla v rozmezí od 1 712 Kč do 2 127 Kč. Prostředky na ochranu rostlin vzrostly z 1 508 Kč na 1 993 Kč. Náklady na jeden hektar měly také rostoucí trend, pohybovaly se v rozmezí od 12 272 Kč do 14 976 Kč.

Průměrná realizační cena měla od roku 2003 do roku 2005 klesající trend, ceny klesly z 2 426 Kč na 2 205 Kč, ale v roce 2006 mírně vzrostly na 2 420 Kč, ovšem oproti roku 2003 byla tato cena mírně nižší. Tržby na jeden hektar byly opět velmi nízké, protože naprostá většina byla použita na výkrm živočišné části produkce. Díky tomu tržby vycházely výrazně nižší, než náklady.

Tabulka 26

Struktura nákladů ječmene jarního

Ukazatel	Měrná jednotka	Výrobní oblast B (rok 2003)	Rok			
			2003	2004	2005	2006
Osiva (sadba) – nakupovaná	Kč/ha	1 462	1 485	1 820	2 315	2 450
Osiva (sadba) – vlastní	Kč/ha	178	182	213	309	312
Hnojiva – nakupovaná	Kč/ha	1 258	1 292	1 485	1 950	1 983
Hnojiva – vlastní	Kč/ha	120	128	146	198	204
Prostředky ochrany rostlin	Kč/ha	1 358	1 380	1 590	1 978	2 150
Ostatní přímý materiál	Kč/ha	28	28	30	35	48
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/ha	4 403	4 495	5 284	6 785	7 147
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ha	1 089	1 116	1 289	1 927	1 957
Mzdové a osobní náklady celkem	Kč/ha	1 871	1 920	1 952	2 647	2 758
Odpisy DNHM – přímé	Kč/ha	593	610	720	994	1 129
Náklady pomocných činností	Kč/ha	1 453	1 456	1 725	2 254	2 456
Režie	Kč/ha	1 319	1 342	1 578	2 497	2 689
Náklady celkem	Kč/ha	10 728	10 939	12 548	17 104	18 136
Podíl hlavního výrobku	%	85	85	85	85	85
Náklady hlavního výrobku	Kč/ha	9 119	9 298	10 666	14 538	15 416
Hektarový výnos hlavního výrobku	t/ha	4	2,88	4,23	3,33	3,8
Náklady hlavního výrobku	Kč/t	2 334	3 229	2 521	4 366	4 057
Tržby za výrobky	Kč/ha	9 859	3 516	3 167	4 214	1 929
Prodané množství	t/ha	2,84	0,97	0,85	1,2	0,55
Průměrná realizační cena	Kč/t	3 478	3 625	3 726	3 512	3 508

Zdroj: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky a vlastní šetření

Nakupovaná osiva, hnojiva i prostředky na ochranu rostlin u ječmene jarního měly vzrůstající tendenci. Rozpětí nákladů u nakupovaných osiv na jeden hektar bylo od 1 485 Kč do 2 450 Kč. Nakupovaná hnojiva byla v intervalu od 1 292 Kč do 1 983 Kč a prostředky na ochranu rostlin od 1 380 Kč do 2 150 Kč. Celkové náklady vzrostly od roku 2003 do roku 2006 z 10 939 Kč na 18 136 Kč, tj. o 65 %.

Cena ječmene jarního byla v roce 2003 3 625 Kč, v roce 2004 vzrostla na 3 726 Kč, v roce 2005 opět poklesla na 3 512 Kč a v roce 2006 ještě mírně poklesla na 3 508 Kč za tunu. Tržby v roce 2003 byly 3 516 Kč, v roce 2004 3 167 Kč, v roce 2005 vzrostly na 4 214 Kč a v roce 2006 poklesly na 1 929 Kč na hektar.

Tržby nepřevyšovaly náklady ani v jednom roce, což bylo způsobeno tím, že naprostá většina vypěstovaného ječmene sloužila jako krmivo pro živočišnou část produkce.

Tabulka 27

Struktura nákladů řepky

Ukazatel	Měrná jednotka	Výrobní oblast B (rok 2003)	Rok			
			2003	2004	2005	2006
Osiva (sadba) – nakupovaná	Kč/ha	865	1 019	1 056	1 117	1 129
Osiva (sadba) – vlastní	Kč/ha	23	12	15	22	25
Hnojiva – nakupovaná	Kč/ha	3111	3 257	3 587	3 628	3 685
Hnojiva – vlastní	Kč/ha	487	512	535	538	612
Prostředky ochrany rostlin	Kč/ha	3855	4 055	4 187	4 682	5 112
Ostatní přímý materiál	Kč/ha	55	59	52	69	75
Přímé materiálové náklady celkem	Kč/ha	8396	8 914	9 432	10 056	10 638
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ha	1712	1 820	2 026	2 112	2 159
Mzdové a osobní náklady celkem	Kč/ha	2580	2 726	2 955	3 228	3 546
Odpisy DNHM – přímé	Kč/ha	807	920	1052	975	1 035
Náklady pomocných činností	Kč/ha	1827	1 923	2 125	2 287	2 158
Režie	Kč/ha	2014	2 158	2 236	2 458	2 648
Náklady celkem	Kč/ha	17 336	18 461	19 826	21 116	22 184
Podíl hlavního výrobku	%	100	100	100	100	100
Náklady hlavního výrobku	Kč/ha	17 336	18 461	19 826	21 116	22 184
Hektarový výnos hlavního výrobku	t/ha	1,65	1,67	3,12	3,03	2,98
Náklady hlavního výrobku	Kč/t	10 509	11 054	6 354	6 969	7 444
Tržby za výrobky	Kč/ha	11 882	6 026	16 562	15 249	13 825
Prodané množství	t/ha	1,63	1,45	2,8	2,75	2,47
Průměrná realizační cena	Kč/t	7 308	4 156	5 915	5 545	5 597

Zdroj: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky a vlastní šetření

Nakupovaná osiva, hnojiva i prostředky na ochranu rostlin u řepky měly rostoucí charakter. Rozmezí nákladů u nakupovaných osiv na jeden hektar se pohybovalo od 1 019 Kč do 1 129 Kč. U nakupovaných hnojiv od 3 257 Kč do 3 685 Kč a u prostředků na ochranu rostlin od 4 055 Kč do 5 112 Kč. Náklady měly také rostoucí charakter. V roce 2003 celkové náklady činily 18 461 Kč, v roce 2004 19 826 Kč, v roce 2005 21 116 Kč a v roce 2006 22 184 Kč. Celkové náklady se tak od roku 2003 do roku 2006 zvýšily o 20 %.

Průměrná realizační cena řepky měla kolísavý trend. V roce 2003 činila 4 156 Kč, v roce 2004 5 915 Kč, v roce 2005 5 545 Kč a v roce 2006 5 597 Kč za tunu. Ani v jednom roce tržby nepřesahovaly náklady.

5. Závěr

Podnik „A“ hospodaří v bramborářské výrobní oblasti a uskutečňuje jak rostlinnou, tak živočišnou produkci. Velká část rostlinné produkce slouží jako krmivo pro živočišnou část.

Cílem diplomové práce bylo vyhodnocení finančních podpor hospodaření v zemědělském podniku.

Pro naplnění cílů byly využity výrobní a finanční informace z podniku za období 2003 až 2006.

Z výsledků šetření podniku „A“ vyplývají tyto podstatné závěry:

- 1) Podnik realizuje konvenční rostlinnou a živočišnou výrobu v podmínkách bramborářské výrobní oblasti na půdách s nižší půdní úrodností.
- 2) Podnik svou strukturou výroby, úrovní naturální produkce a jejím prodejem nedosahuje výše tržeb k pokrytí nákladů, pokud by nezískával dotace na podporu svého hospodaření.
- 3) Rozhodující dotace z hlediska objemu finančních prostředků byly:
 - a) V roce 2003 dotace na povodně (tvořily 37,5 % ze všech obdržovaných dotací), kompenzační podpora na uvedení půdy do klidu (25,3 %), zmírnění škod na plochách ozimých osevů roku 2002 v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek (8,6 %). Celkový objem dotací v roce 2003 činil 3 731 102 Kč.
 - b) V roce 2004 dotace SAPS – jednotná platba na plochu (tvořila 36,0 % všech obdržovaných dotací), dotace na ornou půdu (24,9 %), dotace na méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními opatřeními (9,1 %), dotace na nákazový fond (5,7 %). Celkový objem dotací v roce 2004 činil 5 186 631 Kč.
 - c) Pro rok 2005 to byly opět dotace SAPS – jednotná platba na plochu (tvořila 37,50 % všech obdržovaných dotací), dotace na ornou půdu (28,0 %), dotace na méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními opatřeními (9,1 %), dotace na chov skotu (8,3%). Celkový objem podpor pro rok 2005 činil 5 685 439 Kč.

- d) V roce 2006 opět dotace SAPS – jednotná platba na plochu (tvořila 37,56 % všech obdržených dotací), dotace na ornou půdu (24,54 %), dotace na chov skotu (8,75 %). Celkový objem dotací v roce 2006 činil 6 529 226 Kč.
- 4) Současné investiční vybavení a dostupnost finančních prostředků neumožňuje významně změnit strukturu rostlinné a živočišné výroby.
- 5) Z výpočtu jednotlivých ukazatelů finanční analýzy bylo patrné, že finanční podpora státu má velký vliv na výslednou hodnotu některých ukazatelů. Výchozí situace byla ta, kdy podnik „A“ nemá žádné finanční podpory. Tato situace pak byla porovnána se situací, kdy podnik obdržel finanční podpory. Bez dotací by podnik nedosáhl kladné hodnoty rentability, nebyl by schopen dosáhnout ani v jednom sledovaném roce zisku a tím získat prostředky na svůj další rozvoj. Dotace jsou tedy důležitým faktorem pro jeho budoucí existenci. Rentabilita celkového kapitálu (bez finančních podpor) v roce 2003 byla – 10,29 %, v roce 2004 – 10,74 %, v roce 2005 – 2,44 % a v roce 2006 – 10,70 %. Celkově vložený kapitál se nepodařilo zhodnotit s přidělenými dotacemi pouze v roce 2003, kdy činila rentabilita – 1,81 %, v roce 2004 se podařilo rentabilitu zvýšit již na kladnou hodnotu na 0,78 %, ve velmi (pro podnik) nadprůměrném roce 2005 dokonce na hodnotu 10,96 % a v roce 2006 na 3,16 %. Rentabilita vlastního kapitálu bez dotací byla – 31,44 %, v roce 2004 – 33,22 %, v roce 2005 činila – 5,45 % a v roce 2006 – 24,86 %. Rentabilita vlastního kapitálu s přidělenými dotacemi dosahovala v roce 2003 hodnoty – 5,53 %, v roce 2004 vzrostla na 2,41 % a v roce 2005 ještě na 24,47 % a v roce 2006 na 7,34 %. Z vypočtených údajů lze konstatovat, že od roku 2005 podnik vykazuje vyšší rentabilitu vlastního kapitálu, než je běžná úroková míra z vkladů. Do roku 2005 podnik může mít problémy s úhradou získaných úvěrů a úroků, jež z nich plyne.
- 6) Výše podílu celkových závazků na celkových aktivech (výše věřitelského rizika) v roce 2003 byla 67,38 %, v roce 2004 mírně vzrostla na 67,68 %, v roce 2005 poklesla na 55,30 % a v roce 2006 opět mírně vzrostla na 56,95 %. Z tohoto ukazatele je patrné, že věřitelské riziko klesá a věřitelé tak podstupují nižší riziko.
- 7) Z ukazatele úrokového krytí (bez dotací) vyplynulo, že čistý zisk před zaplacením úroků a daní byl v roce 2003 41,72krát, v roce 2004 24,18krát a v roce 2006 22,25krát nižší než zaplacené úroky. Rok 2005 byl jediný, ve kterém byl zisk (před úroky a zdaněním) vyšší, než celkový úrok a to

1,70krát. Tato skutečnost se podařila díky nadprůměrnému zisku, který byl způsoben velmi nadprůměrnou prodejní cenou kilogramu živé hmotnosti prasat. Hodnoty ukazatele vypovídají, že by podnik v roce 2003, 2004 a 2006 nebyl schopen pokrýt nebo převýšit úrokové platby. S poskytnutím finančních prostředků se ukazatele změnil. V roce 2003 byl čistý zisk stále 6,52krát nižší, v roce 2004 se zvýšil na 2,83 násobek, v roce 2005 na 41,84 násobek a v roce 2006 poklesl na 11,40 násobek. Naprostý nepoměr roku 2005 je opět dán velkým výkyvem prodejní ceny kilogramu živé hmotnosti prasat. Pokud by podnik neobdržel dotace, nebylo by možné splácet úvěr a pokrývat úroky z úvěru.

Určitou perspektivu rozvoje podniku a zlepšení jeho dosavadních podnikatelských aktivit lze spatřovat v šetření nákladovosti jednotlivých komodit včetně hledání intenzifikačních opatření technologické povahy, v hledání mezních nákladů u jednotlivých vstupů do výroby.

Etapa šetření a disponibilita současných finančních podpor, které jsou uvedeny v této práci budou předmětem přehodnocení. Vyžádá si to změna celé soustavy dotací a to od začátku platnosti Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD), kdy mimo jiné budou dotace poskytovány na podnik jako celek (SPS).

6. Summary

FINANČNÍ PODPORY V ZEMĚDĚLSTVÍ PO VSTUPU DO EVROPSKÉ UNIE FINANCIAL SUBSIDIES IN AGRICULTURE AFTER EU ENTRANCE

Diplomová práce je na téma „Finanční podpory v zemědělství po vstupu do Evropské unie“. Zaměřuje se na podpory a jejich analýzu v podniku „A“ v letech 2003-2006.

Teoretická část popisuje co jsou dotace, jejich druhy, systém, změny a instituce, které je zajišťují.

Praktickou část tvoří finanční analýza. Byly porovnány dvě situace. První situace vyobrazuje hospodaření bez dotací, druhá situace ukazuje hospodaření s dotacemi. V další části byla zhodnocena struktura nákladů vybraných plodin rostlinné výroby.

Klíčová slova: finanční podpory, dotace do zemědělství, subvence, ekonomika podniku, zemědělské podnikání, využití dotací

The thesis handles the topic “Financial subsidies in the agriculture after the entrance into EU”. It focuses on the subsidies and their analysis in the company “A” in years 2003 – 2006.

The theoretical part describes what the subsidies are, their types, system, alternations and the institutions which ensure them.

The practical part is composed as a financial analysis. Two situations were compared. The first situation describes the company’s economy without subsidies and the second describes the company’s economy with the subsidies. In the next part the structure of costs on chosen growths was summed up.

Keywords: financial subsidies, grants in agriculture, grant-in-aid, business economics, agribusiness,, application of subsidies,

7. Seznam odborné literatury

1. BEČVÁŘOVÁ, V.: Zemědělská politika, MZLU Brno, 2001, ISBN 80-7157-514-3, 116 s.
2. COLLI, J. C.: Ekonomický a finanční slovník, Bratislava, Práca, 1992, ISBN 80-7094-272-X, 294 s.
3. SYNEK, M.: Manažerská ekonomika, Praha, Grada Publishing, 2003, ISBN 80-247-0515-X, 466 s,
4. VALACH, J.: Finanční řízení podniku, Praha, EKOPRESS, 1999, ISBN 80-86199-21-1, 324 s.
5. MUSGRAVE, R. A.: Veřejné finance v teorii a praxi, Praha, Management Press, 1994, ISBN 80-85603-76-4, 581 s.
6. KÖNIG, P.: Rozpočet a politiky Evropské unie, Praha, C.H. Beck, 2004, ISBN 80-7179-846-0, 374 s.
7. Hindls, R.: Ekonomický slovník, Praha, C.H. Beck, 2003, ISBN 80-7179-819-3, 654 s.
8. Samuelson, P. A.: Ekonomie, Praha, Svoboda, 1991, ISBN 80-205-0192-4, 1011 s.
9. Zákon. č. 272/1996 Sb., kterým se provádějí některá opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky a kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a mění a doplňuje zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv

10. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky
11. Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv
12. Usnesení vlády České republiky č. 337 o návrhu na založení Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu
13. Nařízení Komise (ES) č. 1407/2004, o stanovení směnného kurzu na rok 2004 pro režim jednotných plateb za plochu použitelný pro Českou republiku, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Polsko a Slovensko
14. Nařízení Komise (ES) č. 2199/2003, kterým se pro rok 2004 stanovují prozatímní prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1259/1999, pokud jde o režim jednotných oblastních plateb pro Českou republiku, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Maltu, Polsko, Slovinsko a Slovensko
15. Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001
16. nařízení Komise (ES) č. 1044/2005, kterým se mění nařízení (ES) č. 2808/98, pokud jde o stanovení rozhodné skutečnosti pro směnný kurz na podpory, na které se vztahuje oblast působnosti nařízení (ES) č. 1782/2003 a kterým se mění nařízení (ES) č. 1973/2004
17. Nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem
18. Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství

19. Nařízení Rady (ES) č. 1268/1999 o podpoře Společenství ve prospěch předvstupních opatření uplatňovaných v zemědělství a při rozvoji venkova v kandidátských zemích střední a východní Evropy
20. Nařízení vlády č. 145/2005 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2005
21. <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=72>
22. http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/o_nas~nase_cinnosti
23. <http://www.pgrlf.cz/pgrlf/historie.php>
24. <http://www.pgrlf.cz/pgrlf/pgrlf.php>
25. <http://www.pgrlf.cz/pgrlf/cinnost.php>
26. <http://www.pgrlf.cz/pgrlf/rizeni.php>
27. <http://www.mze.cz/UserFiles/File/kOTTOVA/Zelena%20zprava%2005/ZP%202005-9.pdf>

8. Přílohy

- Příloha 1 Seznam plodin pěstovaných na orné půdě způsobilých pro platbu na pěstování plodin na orné půdě
- Příloha 2 Seznam druhů množitelských porostů pěstovaných na orné půdě pro platbu na pěstování plodin na orné půdě
- Příloha 3 Podmínky pěstování plodin pěstovaných na orné půdě způsobilých pro platbu na pěstování plodin na orné půdě
- Příloha 4 Přehled výše garance úvěru a dotace podle regionu
- Příloha 5 Přehled výše garance úvěru a dotace úroku podle banky

Příloha 1

Seznam plodin pěstovaných na orné půdě způsobilých pro platbu na pěstování plodin na orné půdě

1. Pšenice tvrdá
2. Pšenice ostatní a sourež
3. Žito seté
4. Ječmen setý
5. Oves setý
6. Kukuřice setá
7. Čirok
8. Pohanka obecná, proso seté, lesknice a ostatní obiloviny
9. Kukuřice cukrová
10. Sója
11. Řepka olejka, řepice
12. Slunečnice roční
13. Hrách, vikve
14. Boby
15. Sladká lupina
16. Konopí seté na vlákno
17. Len setý olejný
18. Semenné porosty druhů uvedených v příloze č. 5 této příručky

Příloha 2

Seznam druhů množitelských porostů pěstovaných na orné půdě pro platbu na pěstování plodin na orné půdě

Kód KN	Název latinský	Název český
1001 90 10	<i>Triticum spelta</i> L.	pšenice špalda
ex 1204 00 10	<i>Linum usitatissimum</i> L.	len setý
ex 1207 99 10	<i>Cannabis sativa</i> L.	konopí seté
ex 1209 29 10	<i>Agrostis canina</i> L.	psineček psí
ex 1209 29 10	<i>Agrostis gigantea</i> Roth.	psineček veliký
ex 1209 29 10	<i>Agrostis stolonifera</i> L.	psineček výběžkatý
ex 1209 29 10	<i>Agrostis capillaris</i> L.	psineček tenký
ex 1209 29 80	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.)	ovsík vyvýšený
ex 1209 29 10	<i>Dactylis glomerata</i> L.	srha laločnatá
ex 1209 23 80	<i>Festuca arundinacea</i> Schreb.	kostřava rákosovitá
ex 1209 23 80	<i>Festuca ovina</i> L.	kostřava ovčí
1209 23 11	<i>Festuca pratensis</i> Huds.	kostřava luční
1209 23 15	<i>Festuca rubra</i> L.	kostřava červená
ex 1209 29 80	<i>Festulolium</i>	festulolium
1209 25 10	<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	jílek mnohokvětý
1209 25 90	<i>Lolium perenne</i> L.	jílek vytrvalý
ex 1209 29 80	<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth	jílek hybridní
ex 1209 29 80	<i>Phleum Bertolinii</i> (DC)	bojínek cibulkatý
1209 26 00	<i>Phleum pratense</i> L.	bojínek luční
ex 1209 29 80	<i>Poa nemoralis</i> L.	lipnice hájní
1209 24 00	<i>Poa pratensis</i> L.	lipnice luční
ex 1209 29 10	<i>Poa palustris</i> et <i>Poa trivialis</i> L.	lipnice bahenní
ex 1209 29 80	<i>Medicago lupulina</i> L.	tolice dětelová

Pokračování přílohy 2

Kód KN	Název latinský	Název český
ex 1209 21 00	<i>Medicago sativa</i> L.	vojtěška setá
ex 1209 29 80	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	vičenec
ex 1209 22 80	<i>Trifolium hybridum</i> L.	jetel švédský (zvrhlý)
ex 1209 22 80	<i>Trifolium incarnatum</i> L.	jetel nachový
1209 22 10	<i>Trifolium pratense</i> L.	jetel luční
ex 1209 22 80	<i>Trifolium repens</i> L.	jetel plazivý
ex 1209 22 80	<i>Trifolium resupinatum</i> L.	jetel perský (zvrácený)
ex 1209 29 10	<i>Vicia sativa</i> L.	vikev setá
ex 1209 29 10	<i>Vicia villosa</i> Roth.	vikev huňatá

Příloha 3

Podmínky pěstování plodin pěstovaných na orné půdě způsobilých pro platbu na pěstování plodin na orné půdě

1. Olejny, len olejný a pšenice tvrdá nesmí být sklizeny před 30. červnem 2006, pokud nedosáhnou dříve plné zralosti.
2. Luskoviny nesmí být sklizeny před dosažením stádia plné zralosti.
3. Plochy, oseté směsí obilovin a krmných luskovin jsou oprávněné k platbě pouze v případě, že je plocha oseta převážně krmnými luskovinami a jednotlivé druhy nemohou být sklizeny odděleně.
4. Obiloviny nesmějí být sklizeny před stádiem mléčné zralosti.
5. Pro konopí seté platí podmínky, stanovené nařízením vlády č. 144/2005 Sb., o stanovení některých podrobností a bližších podmínek při poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro kalendářní roky 2005 a 2006 a dále Nařízením Rady (ES) č. 1673/2000.

Příloha 4

Přehled výše garance úvěru a dotace podle regionu

Region	Počet žádostí	Schválených žádostí	Zamítnutých žádostí	Výše úvěru (tis. Kč)	Výše garance (tis. Kč)	Celková dotace (tis. Kč)	Dosud vyplaceno (tis. Kč)
Benešov	645	599	40	2 334 417	704 017	402 226	372 747
Beroun	166	147	17	461 946	150 681	103 264	99 950
Blansko	356	334	22	1 205 321	284 838	216 703	204 209
Břeclav	597	541	48	2 551 315	837 948	491 321	451 601
Brno	570	522	43	1 976 841	555 736	352 419	313 318
Bruntál	399	348	46	990 832	395 992	190 603	151 642
Cheb	268	233	32	569 084	170 624	90 534	77 969
Chrudim	532	503	24	1 823 405	387 071	288 952	254 899
Česká Lípa	169	142	24	523 861	119 830	94 297	86 011
České Budějovice	970	888	69	3 709 213	882 505	563 763	501 601
Děčín	159	141	12	394 579	105 889	69 973	52 883
Domažlice	536	506	27	1 954 166	535 292	352 599	305 729
Frýdek - Místek	255	226	26	929 208	374 009	165 216	151 796
Havlíčkův Brod	926	889	36	2 577 263	742 325	507 053	475 176
Hodonín	340	314	24	1 350 843	378 857	291 899	288 686
Hradec Králové	553	505	44	2 052 293	482 492	316 683	286 456
Jičín	487	456	27	1 688 691	456 495	307 142	275 412
Jihlava	555	515	35	1 661 935	410 102	347 606	318 059
Jindřichův Hradec	895	846	34	2 656 398	1 059 221	638 156	553 621
Karlovy Vary	212	180	32	637 651	184 784	110 408	92 657
Kladno	395	370	23	1 080 263	235 084	212 056	175 291

Pokračování přílohy 4

Region	Počet žádostí	Schválených žádostí	Zamítnutých žádostí	Výše úvěru (tis. Kč)	Výše garance (tis. Kč)	Celková dotace (tis. Kč)	Dosud vyplaceno (tis. Kč)
Klatovy	636	583	45	2 036 154	517 114	361 275	340 638
Kolín	352	321	30	1 305 910	290 379	178 128	157 790
Kroměříž	428	405	21	1 788 938	385 452	246 929	231 331
Kutná Hora	395	360	33	1 529 291	393 008	267 564	245 078
Liberec	145	123	20	428 705	170 143	97 335	65 862
Litoměřice	543	488	46	1 838 222	646 580	348 532	315 257
Louny	765	714	43	2 476 346	913 621	435 796	405 175
Mělník	230	209	17	987 952	304 718	214 931	192 102
Mladá Boleslav	548	524	15	3 137 197	405 648	326 965	297 373
Náchod	429	393	31	1 268 904	335 037	247 002	223 343
Nový Jičín	469	437	27	2 124 384	545 346	424 631	392 853
Nymburk	782	734	42	2 538 557	903 836	379 918	347 626
Olomouc	649	612	33	4 313 801	1 599 702	694 605	638 603
Opava	519	486	24	3 059 327	691 306	492 485	461 624
Pardubice	431	408	21	1 170 960	306 159	223 934	190 551
Pelhřimov	759	723	28	2 349 791	684 143	516 818	503 279
Písek	583	541	33	1 758 868	523 891	449 771	418 497
Plzeň	836	737	96	2 932 811	632 356	449 452	408 069
Prachatice	358	333	22	672 267	246 490	121 279	104 712
Praha	587	530	46	3 261 318	606 859	467 257	410 374
Přerov	415	384	31	1 456 838	349 837	224 360	201 825
Příbram	493	460	30	1 709 378	433 554	325 953	293 657
Prostějov	359	329	24	2 406 377	431 729	355 829	345 134

Pokračování přílohy 4

Region	Počet žádostí	Schválených žádostí	Zamítnutých žádostí	Výše úvěru (tis. Kč)	Výše garance (tis. Kč)	Celková dotace (tis. Kč)	Dosud vyplaceno (tis. Kč)
Rakovník	348	325	19	1 217 956	368 709	209 492	166 556
Rokycany	168	156	11	638 227	174 845	127 826	112 883
Rychnov nad Kněžnou	490	470	18	1 456 198	486 590	294 338	277 555
Semily	210	190	15	571 218	112 893	82 247	69 702
Strakonice	541	491	41	1 737 855	595 965	421 109	383 408
Svitavy	672	629	39	2 501 206	844 997	508 016	465 358
Šumperk	374	342	27	1 481 111	439 976	233 182	215 987
Tábor	581	530	35	1 460 158	446 535	307 705	274 013
Tachov	423	360	60	1 154 029	418 989	166 363	163 321
Třebíč	826	782	36	2 395 867	614 401	447 046	389 906
Trutnov	251	227	23	671 721	193 330	123 110	113 913
Uherské Hradiště	298	267	27	1 123 281	275 077	202 742	178 856
Ústí nad Labem	236	203	23	727 132	250 010	175 861	130 244
Ústí nad Orlicí	744	700	33	2 768 682	1 109 103	655 019	601 934
Vsetín	178	160	15	524 105	146 358	88 442	83 654
Vyškov	378	358	18	1 730 426	486 014	276 216	250 742
Zlín	211	198	13	1 012 509	300 026	167 947	157 130
Znojmo	865	809	47	4 719 489	1 252 347	1 071 468	1 002 291
Žďár nad Sázavou	1 229	1 191	31	3 232 981	1 037 613	530 579	473 267

Příloha 5

Přehled výše garance úvěru a dotace úroku podle banky

Banka	Počet žádostí	Schválených žádostí	Zamítnutých žádostí	Výše úvěru (tis. Kč)	Výše garance (tis. Kč)	Celková dotace (tis. Kč)	Dosud vyplaceno (tis. Kč)
	16	0	16	0	0	0	0
AB Banka	1	1	0	1 000	0	188	188
ABN AMRO Bank	8	8	0	294 700	109 000	26 574	19 368
Agrobanka (II.)	165	159	6	610 455	366 221	153 757	144 563
Agrovýkup, a.s.	3	3	0	40 000	38 500	13 982	11 897
Bank Austria	2	0	2	0	0	0	0
Bank.dům SKALA	12	5	7	140 120	118 932	12 876	18 461
Banka Bohemia	10	9	1	10 336	200	960	958
Banka Haná	160	147	13	544 072	63 075	51 036	51 283
BAWAG Bank CZ	27	9	18	387 650	151 770	143 486	139 266
CALYON BANK	247	237	10	1 531 542	1 297 786	578 924	539 458
CDV -1, Ltd.	12	12	0	90 303	27 092	0	0
Citibank	558	530	14	1 459 235	80 000	210 444	153 092
COOP banka	5	4	1	5 275	2 200	565	565
Čes.kons.agent	292	274	18	1 158 796	532 855	350 156	368 293
Čes.pojišťovna	143	137	6	213 192	60 657	46 906	46 664
Čes.spořitelna	5 223	4 745	423	16 310 136	5 228 242	3 006 577	2 669 681
Česká národní	3	3	0	102 600	63 750	21 901	17 884
Českomor.hypot.	44	27	17	23 660	5 743	1 895	1 895

Pokračování přílohy 5

Banka	Počet žádostí	Schválených žádostí	Zamítnutých žádostí	Výše úvěru (tis. Kč)	Výše garance (tis. Kč)	Celková dotace (tis. Kč)	Dosud vyplaceno (tis. Kč)
Čihák Libor	2	2	0	6 463	4 724	2 099	2 099
ČM družst.spoř.	1	0	1	0	0	0	0
Čs. obchodní	1 138	1 054	75	5 543 695	2 353 508	1 312 958	1 202 035
Doudleb.záložna	7	2	5	700	75	98	98
Dr.zál. Přelouč	5	5	0	3 500	0	290	290
e.Banka	8	8	0	40 348	10 904	1 841	1 531
EC Group, a.s.	2	1	1	8 600	7 310	809	17 995
Ekoagrobanka	81	68	13	113 181	38 296	23 552	21 432
Erste Bank	100	12	88	89 148	12 700	14 482	14 482
Evrobanka	6	4	2	4 580	1 250	511	511
Expandia Banka	58	50	8	88 259	31 599	7 800	7 800
Foresbank	17	14	3	31 004	20 814	6 266	6 265
GE Money Bank	7 569	7 035	373	19 660 518	6 257 792	3 126 534	2 542 849
HSBC Bank plc	1	1	0	180 000	54 000	18 118	3 615
HVB Bank Czech	9	4	5	16 177	5 250	3 454	3 454
HVB Bank Czech	37	34	2	298 376	187 336	130 020	124 309
I.Družs.záložna	54	26	28	12 437	1 697	942	1 208
IBC Building	2	0	2	0	0	0	0
IC banka	4	3	1	8 970	6 402	1 960	1 960
IMMIKO CZECH	1	1	0	12 000	8 400	6 485	6 485
Interbanka	14	8	6	145 331	80 875	17 601	23 597
Inv. a Poštovní	878	709	169	3 115 323	844 649	464 773	465 061
INVESTMENT	1	0	1	0	0	0	2 908

Pokračování přílohy 5

Banka	Počet žádostí	Schválených žádostí	Zamítnutých žádostí	Výše úvěru (tis. Kč)	Výše garance (tis. Kč)	Celková dotace (tis. Kč)	Dosud vyplaceno (tis. Kč)
IPS a.s.	1	0	1	0	0	0	0
J & T Banka,a.s	7	4	3	10 154	6 884	1 972	1 454
Jhč.masna	1	1	0	3 991	3 991	1 397	1 397
KAMPELIČKA	4	4	0	1 100	0	74	74
Komerční banka	9 334	8 908	383	42 909 928	8 362 567	6 501 679	6 176 167
Konpo, s.r.o.	46	45	1	327 397	56 380	83 042	89 114
Kreditní banka	60	27	33	97 999	34 810	7 586	12 157
Mor.KOOPERATIVA	1	1	0	1 000	0	113	113
Moravia banka	66	59	7	306 406	126 357	46 243	53 072
NEWTON Holding,	2	2	0	15 000	12 750	5 024	5 024
Oberbank AG	454	439	13	1 232 791	281 621	307 211	273 892
Perný Vladimír	1	1	0	7 295	2 189	0	0
Plzeňská banka	4	4	0	10 664	1 000	855	855
Pragobanka	19	14	5	70 554	25 679	11 228	10 807
Prima Agri PT a	1	1	0	3 616	1 085	0	0
Prv.slov.družst	3	2	1	120	0	8	8
První městská	5	5	0	164 600	35 000	32 592	33 100
Raiffeisenbank	208	179	28	1 179 877	685 714	269 847	245 116
Raiffeisenbank	18	17	1	38 818	6 650	5 752	5 081
Rodin.dr.zálož.	7	5	2	1 800	490	437	370
SARF a.s.	4	4	0	22 000	8 400	14 765	14 765
Soc.Générale-KB	1	0	1	0	0	0	0
STRODEN	1	1	0	300	90	11	11

Pokračování přílohy 5

Banka	Počet žádostí	Schválených žádostí	Zamítnutých žádostí	Výše úvěru (tis. Kč)	Výše garance (tis. Kč)	Celková dotace (tis. Kč)	Dosud vyplaceno (tis. Kč)
Union banka v l	165	120	45	897 195	360 628	210 289	213 124
Universal banka	37	31	6	45 210	27 151	6 331	8 760
Velkomoravská	12	9	3	28 703	18 544	5 364	5 364
Volksbank a.s.	431	407	12	1 472 385	168 703	215 858	162 818
Waldvier.Spark.	2 620	2 527	73	8 118 429	1 959 882	2 056 081	1 743 775
Wein. Sparkasse	271	254	17	1 359 419	1 028 189	491 236	487 064
Záložna OBNOVA	4	3	1	1 400	120	184	184
Živnostenská	5	2	3	176 139	36 000	16 331	14 020